

FAITHFUL MEN · ISANG AKLATAN NG MGA KLASIKONG
KRISTIYANO

Ang Sigaw sa Hatinggabi!

The Midnight Cry!

H. A. Ironside

Isinalin sa Tagalog mula sa orihinal na Ingles

Faithful Men

PlymouthBrethren.org · KEE Philippine Missions

Orihinal na pamagat sa Ingles: *The Midnight Cry!*, ni H. A. Ironside.

Orihinal na edisyon: Loizeaux Brothers, Bible Truth Depot, New York. Fourth Edition, Revised and Enlarged.

Salin sa Tagalog, 2026. Ang mga sipi mula sa Kasulatan ay isinalin mula sa edisyong Ingles ng aklat na ito; ang mga talata ay maaaring basahin sa Ang Dating Biblia.

Faithful Men, mula sa PlymouthBrethren.org at KEE Philippine Missions. Libreng basahin at ibahagi; huwag ipagbili.

“Ang mga bagay na iyong narinig sa akin sa harap ng maraming saksi, ay ipagkatiwala mo sa mga taong tapat, na makapagtuturo naman sa iba.” (2 Timoteo 2:2)

Paunang Salita sa Ikaapat na Edisyon

Napakabilis ng mga pagbabago, at napakalinaw na naihahanda ang daan para sa ipinropesiyang wakas ng panahong ito, mula nang unang ilathala ang maliit na aklat na ito noong 1914, kaya inakala naming mabuting gawin itong mas napapanahon sa pamamagitan ng pagdaragdag ng maraming bagong bahagi at paggawa ng ilang pagbabago. Wala ni isa man sa mga pagbabagong iyon ang bumago kahit kaunti sa mga pananaw na unang inilahad dito, sapagkat bawat taong lumilipas ay lalo lamang nagpatibay sa sumulat na tiyak ang plano ng propesiya na inihayag sa Salita ng Diyos at pinatutunayan ng mga tanda ng panahon.

—H. A. Ironside. Hunyo, 1928

Pambungad

Lumipas na ang panahong kailangan pang humingi ng paumanhin ang mga manunulat o mangangaral sa pagtawag ng pansin sa napakahalagang paksa ng ikalawang pagdating ng ating Panginoong Jesu-Cristo. Tanging ang mga sadyang nagbubulag-bulagan at ang mga mangmang na may pananagutan sa kanilang kamangmangan ang hindi makakakita sa mga tanda ng panahon na napakalinaw na nagtuturo sa nalalapit na pagbabalik Niya na buong pusong pinananabikan ng mga banal sa lahat ng panahon mula nang Siya'y umakyat sa Langit.

Dati, uso ang pangungutya sa mga gurong pre-milenyal at tinatawag silang “mga mapangaraping panatiko” at “mga sukdulang pesimista,” nang ipahayag nila na ang pagdating ng Hari lamang, at hindi ang mga samahang pantao, ang magdadala sa lupa ng paghahari ng kapayapaang ipinahayag ng hukbo ng mga anghel. Pero ngayon, nasa kabilang panig na ang mga pesimista. Ang nakakikilabot na kaguluhan sa Europa ay nagpaiyak at nagpatangis sa libu-libong dating walang-tigil sa pagpupuri sa mga tagumpay ng sibilisasyon at sa “pag-unlad” ng sangkatauhan ayon sa ebolusyon. Ang mga tinatawag na Cristianong bansa, maging Romano Katoliko, Griyego o Protestante, ay napatunayang mga barbaro lamang na may manipis na pabalat, at mabilis nang nabubuo ang mga kalagayang ipinropesiyang mananaig bago dumating ang Anak ng Tao. Hindi pa nabubuksan ang mga tatak ng balumbon na kinuha ng Kordero, pero hindi na kailangan ng malalim na pag-unawa para makitang kaunting pagbabago na lamang ang kailangan upang maihanda ang sanlibutan para sa mga sakay

ng apat na kabayo at sa pagyanig ng lahat ng bagay sa lupa. Kaya kailangang ipahayag nang buong katapatan, sa kaunting panahong natitira, ang nakagigising na sigaw sa hatinggabi:

*“Narito, dumarating na ang Kasintahang lalaki;
lumabas kayo upang salubungin siya!”*

Gabi na—lampas na nga ang hatinggabi. Narito na tayo sa madidilim na oras bago sumikat ang Tala sa Umaga. Kailangang ayusin ang mga ilawan at lagyan ng langis ngayon, kung hindi ay malapit nang mahuli ang lahat para makapasok na kasama Niya sa kasalan. Ang layunin ng sulating ito ay gisingin ang mga natutulog. Nawa’y pabilisin ng Diyos ang mensaheng ito at pagpalain ang katotohanang para sa panahong ito!

Huli na sa dispensasyong ito, napakahuli na kaya’t ang lahat ng iba pang bagay ay nagiging walang halaga sa harap ng pinakadakila at nagliliyab na katotohanan sa lahat ng katotohanan: na “malapit na ang pagdating ng Panginoon.” Sa lahat ng sa Kanya, umaalingawngaw nang may kapangyarihan ang sigaw:

“Gumising Ka, Ikaw na Natutulog!”

Nagsalita ang Panginoong Jesus tungkol sa sampung dalaga na lumabas upang salubungin ang Kasintahang lalaki. Larawan ito ng mga unang araw ng kasaysayan ng Iglesia, nang mainit pa ang pag-ibig at nananabik ang mga banal na makita ang mukha Niya na minsang sinira para sa kanila sa puno sa Kalbaryo—na ngayon ay nagniningning nang higit pa sa araw sa katanghalian. Saanman pumunta ang mga apostol na mangangaral, dala nila ang mabuting balita, hindi lamang tungkol sa isang Tagapagligtas na dumating sa biyaya, at sa

pinakamalalim na kababaang-loob ay nagdusa at namatay, ang Matuwid para sa mga di-matuwid, upang dalhin ang mga tao sa Diyos, kundi ipinahayag din nila sa malinaw na pananalita at may taimtim na katiyakan na ang minsang Ipinako sa krus ay muling darating, darating upang tawagin ang mga sa Kanya paitaas sa Kanyang piling, at dalhin sila sa bahay ng Ama; at pagkatapos, kasama ang lahat ng Kanyang tinubos, ay hayagang magpapakita sa harap ng nagtataakang sanlibutan at, pagkatapos lupigin ang lahat ng iba pang pamumuno, ay hahawakan ang Kanyang dakilang kapangyarihan at maghahari.

Ipinropesiya ng Lumang Tipan ang mga paghihirap at ang kasunod na kaluwalhatian Niya na magiging Mesiyas ng Israel, at Manunubos ng buong sanlibutan. Nakasalig ang pangangaral ng mga apostol sa dalawang dakilang haliging ito ng banal na kapahayagan. Dumating Siya upang *magdusa*. Siya ay *muling darating* upang dalhin *ang kaluwalhatian!* Kaya ang mga Cristiano, gaya ng mga dalagang naghihintay ng tawag upang pumasok sa piging ng kasalan kasama ng mga kasama ng Kasintahang lalaki, ay nakatingala nang may pag-asa sa pintuan ng kaluwalhatian, nananabik sa pagbabalik ng kanilang Panginoon.

Pero lumipas ang mga araw, mga buwan, at mga taon. Hindi nakalimot ang Hinihintay. Hindi Niya kusang inaantala ang Kanyang pagdating, pero nananabik ang Kanyang puso sa iba pang hindi pa nakatatagpo ng walang-hanggang pagpapala sa pamamagitan ng Kanyang mga paghihirap; at dahil “hindi Niya ibig na ang sinuman ay mapahamak,” naghintay Siya sa awa hanggang marami pa ang maligtas. Tama na hintayin Siya araw-araw; pero mali na ipagpalagay na kailangang dumating Siya sa isang tiyak na salinlahi. At dito nagkulang ang mga

dalaga. Pinagod nila ang kanilang mga mata sa paghihintay sa Isang hindi nila nakita ang mukha; nanabik sila sa Isang tila bumigo sa kanilang pag-asa; pagkatapos ay nagpakaginhawa sila, iniwan ang paghihintay, at natulog kasama ng mga patay. At habang natutulog sila, nanaginip sila. Kakaiba at kahanga-hanga ang mga panaginip, pero malayung-malayo sa katotohanang minsang nakita ng kanilang gising na mga mata.

Ang buong nag-aangking Iglesia ay tila pinatulog ng mga pampatulog ng diyablo. At noon nila napanaginipan ang isang sanlibutang nagbalik-loob, at isang milenyong dadalhin ng mga paraang pantao, na nag-alis sa isip at puso ng katotohanang ang tanging pag-asa ng lupa ay nasa Isang Darating.

Kung minsan ay putul-putol ang pagkakatulog; kung minsan naman ay malalim at mabigat, habang sa buong mahabang gabi ay patuloy na nananaginip ang nag-aangking Iglesia. Pero sa mahiwagang oras ng hatinggabi, isang Tinig ang pumukaw sa inaantok na mga dalaga, na gumising sa kanila mula sa kanilang mga mapangaraping panlilinlang, at gumulat sa kanila upang maghanda para sa Isang nalimutan nila, na Siya nilang nilabas upang salubungin. Iyon ang sigaw, “Narito, dumarating na ang Kasintahang lalaki!” At lumalakas ito, palakas nang palakas, ginigising ang bawat natutulog na banal—oo, at pinupukaw pa ang ilang may pangalan lamang, at marami pang wala kahit iyon!

Ngayon, ang pinakamalakas na tinig sa lupa ay ang tinig ng tagapagpahayag ng darating na Cristo! Saanman ay umaalingawngaw ang sigaw sa hatinggabi, na may dalang mabibigat na pananagutan, at nagpapanghina sa maraming puso dahil sa takot, samantalang ang iba naman ay napupuno ng kagalakan. Narinig na ito sa dagundong ng kanyon at sa

ratrat ng mga baril sa napakaraming larangan ng digmaan. Naririnig ito sa lumalakas na kaguluhan at sa digmaan ng mga salita sa pagitan ng mga may-puhunan at ng mga manggagawa. Malakas itong sumisigaw sa malawakang pagtalikod sa pananampalataya ng Sangkakristiyanuhan, upang talikuran ang mga kathang-isip na nakakikiliti sa tainga at bumalik sa pananampalatayang minsanang ibinigay sa mga banal. Umaalingawngaw ito nang may kapangyarihan sa dakilang paggising ng mga Cristiano sa lahat ng lupain, na nag-uudyok sa kanila na pag-aralan ang Biblia at tinatawag silang ihanda ang puso at buhay dahil sa pagdating ng Kasintahang lalaki. Ang Israel man, nang hindi nila namamalayan, ay tumutulong sa pagsigaw ng babala, at ng masayang pahayag din, na “malapit na ang pagdating ng Panginoon!” Ang “puno ng igos” ng Juda, at “ang lahat ng mga punongkahoy” ng mga bansang Gentil, ay naglalabas ng kanilang luntiang mga sanga, nagpapahayag na malapit na ang tag-araw.

Dahil sa lahat ng ito, buong taimtim kong hinahamon ang aking mambabasa: Ano ang magiging kahulugan sa iyo ng personal na pagdating ng Panginoon? Kilala mo ba ang Isang darating, o hindi mo pa rin kilala ang matagal nang ipinangakong Tagapagligtas ng sangnilikhang ito na dumaraing? Mabilis nang lumalapit ang Kanyang pagdating—“Sapagkat kaunting-kaunting panahon na lamang, at ang Darating ay darating at hindi magtatagal.” At *ikaw*, paano ka tinatamaan ng ganitong balita? Kung natubos ka na para sa Diyos ng mahalagang dugong pantubos, kung naligtas ka na sa Panginoon sa isang walang-hanggang kaligtasan, may dahilan kang lumukso sa tuwa sa isipin pa lamang na malapit mo nang makita ang mukha ng iyong Tagapagligtas. Pero kung nasa iyong mga kasalanan ka pa, nasa “apdo pa ng kapaitan at sa gapos ng

kasamaan,” panahon na upang magising ka sa bigat ng iyong kalagayan. Sapagkat handa ka man o hindi na salubungin Siya, *Siya ay muling darating*, at ang Kanyang pagdating ay mangangahulugan ng lubos na pagpapala para sa mga sa Kanya, pero ng walang-habag na poot para sa mga yumurak sa mga alok ng Kanyang biyaya.

Mambabasa, gumising ka! Imulat mo ang iyong mga mata, buksan mo ang iyong mga tainga; bumangon ka habang may natitira pang sandali ng awa. Malakas at malinaw na umaalingawngaw ang sigaw sa hatinggabi:

“Narito, *dumarating na ang Kasintahang lalaki*;
lumabas kayo upang salubungin siya!”

Pero sa lahat ng dako ay naririnig din ang tinig ng manunuya at ng tumututol. Ipinipikit ng di-tapat na lingkod ang kanyang mga mata sa pinakamalinaw na mga tanda ng panahon, at sumisigaw, “Matatagalan pa ang pagdating ng aking Panginoon.” Ang di-sumasampalatayang manlilibak ay nagtatanong nang pakutya, “Bantay, ano na ang lagay ng gabi?” at hindi na hinihintay ang sagot, “Dumarating ang umaga, at *gayundin ang gabi!*” Ang mapangutyang mapag-alinlangan ay bumubulalas: “Nasaan ang pangako ng Kanyang pagdating? sapagkat mula nang mamatay ang mga magulang, ang lahat ng bagay ay nananatiling gaya noong pasimula ng paglalang!” Pero sadya at may pananagutan siyang hindi nakaaalam sa mabigat na katotohanan na ang lahat ng bagay ay *hindi* nananatiling gaya ng dati, sapagkat nagaganap ang mga pagbabagong napakalaki ang kahalagahan at napakabigat ang ibubunga—sa pulitika, sa relihiyon, at maging sa pisikal, sa lupa sa ibaba at sa mga langit sa itaas. Mayroon pa ngang mga taimtim na

Cristiano na nagtatanong, marahil nang may pag-aalinlangan, pero may di-pananampalataya pa rin, “Anong mga natatanging dahilan ang mayroon para hintayin ang Panginoong Jesus ngayon, na hindi naman laging umiiral mula nang Siya’y umakyat sa Langit? Ang mga apostol at ang mga mananampalataya noong pinakaunang panahon ay pawang naghihintay sa Kanyang pagbabalik. Pero hindi Siya dumating, at napakahabang mga siglo na ang lumipas mula noon. Anong katibayan ang mayroon na *ngayon* ay napakalapit na ng Kanyang pagdating, at na baka hindi kasinghaba ng lumipas na ang panahong lilipas pa bago Siya bumalik?”

Inaamin namin na makatwiran ang mga tanong na ito, bagama’t nalulungkot kami sa nakatagong di-pananampalataya na ipinakikita nila. Ang sagutin ang mga ito ang kasalukuyang layunin ng sumulat, at upang magawa ito, maraming bahagi ng Kasulatan tungkol sa mga Judio, sa mga Gentil at sa Iglesya ng Diyos ang kailangang suriin. Marahil pinakamakatatutulong sa panahong ito na pag-aralan ang mga ito sa baligtad na pagkakasunod-sunod, kaya uunahin nating itanong: Ano ang mapupulot natin mula sa nakaraang kasaysayan, at sa kasalukuyang kalagayan, ng Iglesya ng Diyos na magpapahiwatig na malapit nang magsara ang panahong ito at malapit nang dumating ang Panginoong Jesu-Cristo?

Unang Bahagi: Ang Katibayan na Malapit Nang Matapos ang Kasaysayan ng Iglesya ng Diyos sa Lupa

Kahit noong panahon pa ng mga apostol, laging inilalapit sa puso ng mga mananampalataya ang malapit nang pagbabalik ng Panginoong Jesus bilang **isang** pag-asang para na rin sa kasalukuyan; gayunman, maraming talata sa Kasulatan na sa **isang** lihim na paraan (gaya ng nauunawaan na natin *ngayon*) ay nagpahiwatig ng **isang** tiyak na serye ng mga pangyayari, o sunud-sunod na mga kalagayan, na kailangang matupad muna bago maganap ang mapalad na pag-asa. Sa karunungan ng Diyos, ang mga hulang ito tungkol sa kasaysayan ng Iglesya ay isinulat sa mga salitang may **isang** uri ng anyo na hindi hahadlang sa mga Cristiano sa alinmang panahon na patuloy na maghintay sa pagdating ng Panginoon. Sapagkat ang paghihintay na iyon ay sinadyang maging isang matibay na angkla ng kanilang kaluluwa, upang hindi sila maanod sa pagkamakasanlibutan at sa iba pang kahangalang kauri nito.

Ngunit ngayong halos dalawampung siglo na (dalawa sa mga dakilang "araw" ng Diyos—2 Pedro 3:8) ang lumipas, maaari na nating balikan ang mahabang paglalakbay ng Iglesya at makita kung paanong ang lahat ng iba't ibang kalagayan at karanasan niya ay alam na at inihula na noon pa. At nanginginig sa masayang pananabik ang ating puso habang tumitingin tayo sa hinaharap. Sapagkat ang susunod na dakila at himalang pangyayari ay *tiyak na* ang pagsikat ng Tala sa Umaga, "ang pagdating ng ating Panginoong Jesus, at ang ating pagkakatipon sa Kanya."

Balak kong suriin ito mula sa ilang magkakaibang pananaw. Sa ating pambungad, maikli nating napansin kung paanong ang Panginoon Mismo ay nagpahiwatig nito sa talinghaga ng sampung dalaga. Iyon ay isang nakatagong larawan ng buong takbo ng Sangkakristiyanuhan, at malinaw nitong hinahati ang panahon ng Iglesya sa tatlong magkakaibang yugto: Una, ang panahon ng masigasig na pananabik. Ikalawa, ang panahon ng antok at pagwawalang-bahala sa mapalad na pag-asa. Ikatlo, ang panahon ng paggising na halos kasunod na agad ng pagdating ng Kasintahang lalaki. Tayo ay nabubuhay sa huling taimtim na panahong ito, at mabuting ayusin na natin ang ating mga ilawan at maghintay nang may banal na takot sa tawag na maaaring dumating anumang sandali, upang pumasok kasama Niya sa Hapunan sa Kasal ng Kordero.

Totoo na ang talinghaga ng Sampung Dalaga ay hindi ibinigay upang ituro ang katotohanan tungkol sa Iglesya, ngunit malinaw nitong ipinapakita ang pananagutan ng mga banal na maghintay sa pagbabalik ng Panginoon.

May iba pang mga talata na nagpapatibay sa paliwanag na ito, at tingnan natin ngayon ang mga iyon.

Sa dalawang sulat kay Timoteo, may dalawang magkaibang kalagayang inihula na magiging tanda ng tinatawag ng Espiritu Santo na "mga huling panahon" at "mga huling araw." Sa 1 Timoteo 4:1-5 ay binabanggit Niya ang una sa mga panahong ito; sa 2 Timoteo 3:1-9 naman, ang ikalawa. Sa palagay ko, ang maingat na pagbasa sa dalawang talatang ito ay dapat makakumbinsi sa sinumang mambabasa na ipinapakita nila ang paglala ng kasamaan.

Anuman ang mangyari, ang mga kalagayan ng "mga huling panahon" ang unang lumitaw, at mula sa mga ito tumubo ang

magulong kalagayan ng "mga huling araw."

Sisipiin ko nang buo ang unang talata: "Datapuwat maliwanag na sinasabi ng Espiritu, na sa mga huling panahon ay may ilang magsisitalikod sa pananampalataya, na makikinig sa mga espiritung mapanlinlang at sa mga aral ng mga demonyo; na nagsasalita ng kasinungalingan sa pagpapaimbabaw; na tinatakan ng bakal na nagbabaga ang kanilang budhi (Gk., pinaso); na nagbabawal mag-asawa, at nag-uutos na lumayo sa mga pagkain, na nilikha ng Diyos upang tanggapin nang may pasasalamat ng mga sumasampalataya at nakakaalam ng katotohanan. Sapagkat ang bawat nilikha ng Diyos ay mabuti, at walang dapat itakuwil, kung tinatanggap nang may pasasalamat; sapagkat ito'y pinabanal sa pamamagitan ng salita ng Diyos at ng panalangin" (1911 Version).

Bagaman ang iba't ibang bagay na sinasabi ritong gawa ng impluwensiya ng mga demonyo ay makikita sa maraming makabagong sistema, gaya ng Christian Science, Seventh-day Adventism, at iba pa, napakalinaw na sa pagtalikod sa pananampalataya ng Roma unang ipinasok ang mga ito. Ang "mga huling panahon" ay ang mga panahon ng paghahari ng Papa. Makikita pa rin sa maraming dako ang masasamang aral nila, ngunit ang nais kong idiin ay matagal nang lumipas ang mga huling panahong iyon, at mas malayo na tayo sa takbo ng panahon kaysa sa inaakala ng marami.

Pansinin ninyong mabuti kung paanong tinupad ng Roma ang mga hulang ito nang eksakto. Sa pagtalikod niya sa pananampalatayang nasa Salita ng Diyos, nailigaw siya ng masasamang espiritu na humikayat sa kanyang mga deboto na maniwalang hindi maaaring magkamali ang iglesya, at ang tinig nito ay tinig ng inspirasyon. Sa ganitong paraan isinaksak ni

Satanas ang mga aral ng mga demonyo sa mga bulag na bansa. Ang Roma, ang mismong kuta ng kasinungalingan, ay nagsalita ng kasinungalingan sa pagpapaimbabaw, at ang kanyang mga pinuno ay may mga budhing pinaso na tila hindi na tinatablan ng anumang panawagan mula sa Kasulatan. Ito ang pinatunayan ng Repormasyon, nang "binigyan siya [ng Diyos] ng panahon upang magsisi...at hindi siya nagsisi" (Apocalipsis 2:21).

Ngunit maaaring may magsabi: "Palagay lang ninyo ang lahat ng ito. Sinasabi ninyong demonyo ang umaakay sa Roma. Sinasabi ninyong ang kanyang mga pinuno ay nagtuturo ng kasinungalingan sa pagpapaimbabaw. Pero iyan mismo ang kailangang patunayan. Anong panlabas na katibayan ang mayroon kayo na siya nga ang may-sala?"

Bilang sagot, bumaling tayo sa talatang 3, kung saan nagbigay ang Diyos ng dalawang malaking tanda na walang makapagkakaila na bagay sa Roma, sapagkat wala nang ibang malaking samahan na lubos na inilalarawan ng mga ito. Ang Roma ang nagbawal mag-asawa—ipinataw niya ang di-likas na hindi pag-aasawa sa napakarami niyang pari at sa hukbo ng kanyang mga monghe at madre. Sa gayon ay itinuring niya ang sarili na mas marunong pa kaysa sa Diyos (na nagsasabing: "Maging marangal sa lahat ang pag-aasawa," Hebreo 13: 4), minaliit ang Kanyang banal na itinakdang pag-aasawa, at ipinahayag na ang madreng walang asawa ay higit na banal kaysa sa inang may asawa, at ang paring walang asawa ay nasa mas mataas na kalagayan ng biyaya kaysa sa maka-Diyos na asawa at ama.

At paano naman ang ikalawang tanda? Sino pa ang masigasig na nagpalaganap ng aral na ang kabanalan ay makikita sa pag-

iwas sa ilang pagkain, kundi ang Roma? Nilikha ng Diyos ang lahat upang tanggapin nang may pasasalamat. Pero hahatulan ng Roma sa kapahamakan ang sinumang kumain ng karne sa araw ng Biyernes at nagpasalamat pa sa Diyos dahil dito! Ang di-mabilang niyang mga patakaran tungkol sa ganitong mga bagay ay malinaw na malinaw na nagpapahayag na siya nga ang itinuturo sa 1 Timoteo 4: 1-5. Ang iba ay nalinlang din ng gayunding mga demonyo, ngunit sa pagtalikod sa pananampalataya ng Roma pumasok ang "mga huling panahon."

Ngayon ay bumaling tayo sa ikalawang sulat: "Datapuwat alamin mo rin ito, na sa mga huling araw ay darating ang mga panahong mapanganib. Sapagkat ang mga tao ay magiging maibigin sa sarili, maibigin sa salapi, mayayabang, mapagmataas, mapamusong, masuwayin sa mga magulang, walang utang na loob, di-banal, walang likas na pagmamahal, di-mapagpatawad, mapagparatang nang di-totoo, walang pagpipigil, mababangis, napopoot sa mabuti, mga taksil, mapusok, palalo, maibigin sa kalayawan kaysa maibigin sa Diyos; na may anyo ng kabanalan, ngunit tinatanggihan ang kapangyarihan nito; layuan mo ang mga ito. Sapagkat sa mga ito ay may mga nagsisipasok sa mga bahay, at binibihag ang mga babaeng hangal na nabibigatan ng mga kasalanan, na inaakay ng iba't ibang pita, na laging nag-aaral at kailanma'y hindi makarating sa pagkaalam ng katotohanan. At kung paanong sinalungat nina Jannes at Jambres si Moises, gayundin naman ang mga ito ay sumasalungat sa katotohanan: mga taong masama ang pag-iisip, mga itinakuwil tungkol sa pananampalataya. Ngunit hindi na sila magpapatuloy pa: sapagkat ang kanilang kahangalan ay mahahayag sa lahat, gaya ng nangyari rin sa mga iyon" (1911 Version).

Ito ang mga pangunahing katangian ng "mga huling araw"—ang pagsasara ng panahon ng Iglesia, na susundan agad ng pagdating ng Panginoon. May mananampalataya bang naniniwala sa Banal na Kasulatan na mag-aalinlangan pa na tayo ngayon ay nasa mismong gitna na ng mga ito?

Ngunit maaaring may tumutol dito: "Kailan ba naging iba ang tao sa pangkalahatan kaysa sa inilalarawan dito? Hindi ba ito pag-uulit lang ng sinabi na ni Pablo nang ilarawan niya ang paganong sanlibutan noong kanyang panahon? (Roma 1: 29-32). Sa anong natatanging paraan mas angkop ang mga ito sa ngayon kaysa noon?" Sa mga likas na tanong na ito ay sumasagot ako: "Totoo, laging ganito ang larawan ng mga pagano; ngunit sa 2 Timoteo 3 ang inilalarawan ng Espiritu Santo ay ang kalagayan ng *nagpapanggap na Iglesia* sa mga huling araw! Hindi ang mga hayagang masama at walang Diyos ang inilalarawan dito. Kundi ang mga may anyo ng kabanalan, ngunit tinatanggi ang kapangyarihan nito. Ito ang nagpapabigat nang husto sa talatang ito at nagbibigay rito ng napakalaking timbang sa kasalukuyang panahon. May dalawampu't isang pangunahing katangian sa paglalarawang ito ng kalagayan ng Iglesia sa mga huling araw, at upang mabigyan ng tamang halaga ng aking mambabasa ang bawat isa, babanggitin ko nang maikli ang mga ito ayon sa pagkakasunod.

1. "Ang mga tao ay magiging maibigin sa sarili." Ito ang mga taong abala sa sarili, kabaligtaran ng mga maka-Diyos sa lahat ng panahon na nakatagpo ng kagalakan at kaluguran sa pagtingin palayo sa sarili patungo sa Diyos na nakikita kay Cristo. Ito ang panahon ng mapagmahal sa sarili, sa mga bagay na espirituwal at gayundin sa mga bagay ng

laman. Natatagpuan daw nila ang kanilang Diyos "sa loob" nila, at hindi sa labas. Hindi nila ito itinatago. Kapag sinasabi nilang mahal nila ang Diyos, ang *sarili* nila ang talagang mahal nila.

2. "Maibigin sa salapi." Kailangan pa bang pag-usapan ito? Napakalalaking kayamanan ang tinipon ng mga taong nagsasabing naniniwala sila sa Biblia at sa patotoo nito! Anong tanawin ito para sa mga anghel at sa mga demonyo! May isang Simon Mago noong unang panahon. Napakarami na niyang kahalili sa nagpapanggap na iglesya ngayon, at ang utos na "huwag makisalo" sa taong sakim o mangingikil ay sa karamihan ng lugar ay patay na talagang salita.
3. "Mayayabang." Basahin ninyo ang mga pahayagang tinatawag na Cristiano; dumalo kayo sa malalaking kumbensiyon ng Sangkakristiyanuhan para sa mga kabataan, o sa matatanda. Pakinggan ninyo ang mga tanyag na mangangaral sa pulpito ngayon. Ano ang kanilang paksa? "Mayaman at nagkamal ng kayamanan at hindi nangangailangan ng anuman!" Ang malalaki at mapagmalaking salita ay masigabong pinapalakpakan ng mga taong nabubuhay sa paraiso ng hangal, kahit pa ang nagsasalita ay mga taong pinupunit-punit ang Biblia, at itinatangi ang halos lahat ng katotohanang nilalaman nito.
4. "Mapagmataas." Napakataas ng tingin nila sa sarili kaya ipinagmamalaki pa nila ang kanilang kahihiyan—binabati nila ang sarili sa mismong mga bagay na walang-awang hinahatulan ng Salita ng Diyos. Ipinagmamalaki nila ang inaakala nilang kahigitan; ipinagmamalaki ang kanilang husay sa pananalita; ipinagmamalaki ang kanilang maling tinatawag na kultura; ipinagmamalaki pa nga ang kanilang

kawalang-galang sa Diyos, na pinupuri bilang patunay ng malawak na pag-iisip at ng mataas na pinag-aralan! Gaano kaya ito nakasusuka sa Kanya na nagsabi, "Pasanin ninyo ang Aking pamatok, at mag-aral kayo sa Akin, sapagkat Ako'y maamo at mababang-loob."

5. "Mapamusong!" Oo, naroon nga—ang malaki at pangit na salitang iyan na nag-aalangan tayong gamitin, ngunit pinili ng Espiritu Santo Mismo upang ilarawan ang mga taong sumasahod bilang mga ministro ni Cristo ngunit ginagamit ang kanilang tungkulin upang lapastanganing itanggi ang Kanyang pangalan! Mapamusong! Oo, ang buong hukbo ng mga bagong teologo, na maling tinatawag na "higher critics," at ang lahat ng kauri nila—ang lahat ng nagtatanggi sa pagka-Diyos ng Anak, sa Kanyang pagkapanganak sa birhen, sa Kanyang banal na pagkatao— mapamusong silang lahat, at bilang gayon ay hahatulan nang walang awa sa pag-aani ng poot na napakalapit na! At isipin ninyo ang kawalan ng katapatan kay Cristo ng mga Cristiano— mga tunay na Cristiano, ang ibig kong sabihin—na nakakaupo at nakikinig sa ganitong mga tao linggo-linggo, at masyadong mahiyain upang tumutol, o masyadong walang pakialam upang sundin ang salitang, "Layuan mo ang mga ito!"
6. "Masuwayin sa mga magulang." Isa ito sa pinakamabibigat na kasalanan ng panahong ito, at nagpapahiwatig ito ng nalalapit na pagguho ng buong kaayusan ng lipunan gaya ng pagkakatatayo nito ngayon. Walang duda na ang paglaban sa awtoridad ay isa sa mga tatak ng ating panahon. Ayaw ng mga anak na sila'y pigilan, at ang mga magulang ay halos nawalan na ng pakiramdam ng kanilang pananagutan sa bagong salinlahi. Masyado bang malungkot ang tingin kong

ito? Gayunman, natitiyak kong ang kaunting maingat na pag-iisip ay makakukumbinsi sa sinumang makatwirang tao na ito'y totoo. At maaaring ituring itong isang tuntuning walang pasubali: ang mga anak na hindi sinanay na sumunod sa magulang ay hindi madaling susunod sa Diyos. Matagal na tayong naghahasik ng hangin sa bagay na ito, bilang mga bansa at bilang mga pamilya. Tiyak na susunod ang pag-aani ng ipu-ipo.

7. "Walang utang na loob." Ito ang pagtangga sa pag-aalaga ng Diyos—lubos na nalilimutan ang Pinagmumulan ng lahat ng pagpapala, sa lupa man at sa espiritu. Ang dayami ang nagpapakita kung saan bumabaling ang hangin, at kahit sa isang "napakaliit na bagay," gaya ng tawag dito ng ilan, tulad ng pagtigil sa mabuti, makaluma at lubos na naaayon sa Kasulatang ugali ng pagpapasalamat bago kumain, makikita natin kung gaano kalaganap ang kasalanan ng kawalan ng utang na loob sa mga nagsasabing sila'y Cristiano. Pumasok kayo sa mga restawran o iba pang kainan; gaano kadalas ninyong makikilala ang mananampalataya mula sa hindi mananampalataya?
8. "Di-banal." Ang maka-Diyos na paghiwalay sa sanlibutan ayon sa Biblia ay kinukutya bilang "pagkapanatiko" at "Puritanismo." Ang ipinalit dito ay isang masaya at magulong pagkamakasanlibutan na hindi bagay sa pagpapahayag na sila'y Cristiano. Ang kabanalan—ang tatak na kagandahang-asal ng Cristiano—gaano na lang ito kadalang makita ngayon! Hindi kailangang maging hayagang mahalay upang maging di-banal. Ang pag-alis sa hangganang naghihiwalay sa mananampalataya at sa hindi mananampalataya ay kawalan na ng kabanalan.

9. "Walang likas na pagmamahal." Sinisira na ang mga pundasyon ng buhay-pamilya. Ang mga diborsiyong hindi ayon sa Kasulatan at ang lahat ng kaugnay nitong kasamaan ay naglalagay ng madilim na anino sa nagpapanggap na iglesya, gayundin sa buong bayan.

Hindi ko na kailangang isulat nang isa-isa ang susunod na walong di-banal na bagay. Ang pagbanggit lang sa mga ito ay sapat nang gumising sa puso at magpakilabot sa kaluluwa, kapag naaalala nating pinahihintulutan at lumalaganap ang mga ito sa buong malaking katawan ng mga nagpapanggap. 10 —"di-mapagpatawad;" 11—"mapagparatang nang di-totoo" (mag-ingat tayo baka matagpuan tayong halos hindi namamalayang kasama sa makademonyong pangkat na ito!); 12 —"walang pagpipigil"; 13 —"mababangis"; 14—"napopoot sa mabuti;" 15—"mga taksil"; 16 —"mapusok;" 17—"palalo." Ang huling ito ang malaking dahilan ng mapangahas na mga bagay na buong kapalaluang sinasabi ng matatalinong doktor laban sa Kasulatan at sa mga dakilang saligan ng pananampalataya, at panatag namang tinatanggap ng mga tagapakinig na hindi pa ipinanganak na muli. Tunay na *dumating na* ang panahong "hindi na nila titiisin ang magaling na aral, kundi ayon sa sarili nilang pita ay magtitipon sila para sa kanilang sarili ng mga guro, sapagkat makati ang kanilang tainga" (2 Timoteo 4:3, 1911 Version).

18. "Maibigin sa kalayawan kaysa maibigin sa Diyos." Hindi ba halos aakalain ninyong isinulat ang mga salitang ito ng isang maalab na mangangaral sa panahon ngayon? Napakaangkop ng paglalarawan nila, sa iisang maikling pangungusap, sa pinakakapansin-pansing katangian ng relihiyosong sanlibutan. Pumasok na ang Iglesya ng Diyos sa negosyo ng aliwan!

Kailangang aliwin ang mga tao, at dahil kailangan ng Iglesya ang pera ng mga tao, napipilitan ang Iglesya na ibigay ang hinihingi nila at punan ang kanilang pananabik! Paano pa nga ba mapagsasama-sama ang mga walang Diyos na mapagpaimbabaw? Paano pa maaakit ang napakaraming hindi pa nagbabagong-loob na mga binata at dalaga sa mga "serbisyo"? Kaya ang palabas na larawan at ang aliwan, sa anyo ng *musicale* (banal pa nga, marahil!) at minstrel-show, ang pumapalit sa pangangaral ng Ebanghelyo at sa taimtim na pagsamba sa Diyos. At sa ganitong paraan, ang mga kaluluwang walang Cristo ay hinehele sa pagtulog at pinararamdam na sila'y "relihiyoso" habang binibigyang-kasiyahan ang bawat pita ng laman sa ilalim ng pahintulot ng huwad na tinatawag na Iglesya!—At ang wakas? Anong paggising iyon!

19. "Na may anyo ng kabanalan, ngunit tinatanggihan ang kapangyarihan nito." Kailangan ng tao ang ilang anyo ng pagpapahayag ng relihiyon, kaya pinananatili ang panlabas na bagay kahit wala na ang buhay sa loob nito. Kaya naghahari ang pormalidad kung saan ang pagkapanganak na muli, ang pagbabalik-loob sa Diyos, ang pagpapabanal ng Espiritu, at ang lahat ng tunay na mahalaga ay matagal nang halos itinatanggi. Ang karamihan ng tinatawag na mga kaanib ng iglesya ay hindi man lang nagsasabing sila'y naligtas, o na ang Espiritu ay nananahan sa kanila. Ang lahat ng ito ay banyaga sa kanilang paraan ng pag-iisip o pananalita. Ang Ebanghelyo, na siya lamang "kapangyarihan ng Diyos sa ikaliligtas," ay bihirang ipangaral, at para sa karamihan, hindi naman hinahanap-hanap! Maaari pa bang lumala nang husto ang pagbagsak at ang pagtalikod sa pananampalataya? Gayunman, may mas malalim pang kailaliman na aabutin!

20. Feminismo. Hindi, hindi ninyo matatagpuan ang salitang iyan—ngunit basahin ninyong muli ang talatang 6, nang dahan-dahan at may pag-iisip. Hindi ba nito ipinahihiwatig ang isang malaking kilusang feminista sa mga huli at madidilim na araw na ito? "Mga babaeng hangal, na inaakay ng iba't ibang pita"—naghahangad ng mga bagay na sa Kanyang walang-hanggang karunungan ay ipinagbawal sa kanila ng Diyos: awtoridad, katanyagan, pagkalalaki, at kung anu-ano pa? Sa gayon ay iniwan nila ang sarili nilang kalagayan at gumagawa ng bagong relihiyon na ayon sa kanilang gusto. Wala bang kabuluhan na ang ganitong mga babaeng madamdamin at hindi nagpapasakop ang mismong ginamit ni Satanas na kasangkapan sa pagsisimula at pagpapalaganap ng napakaraming makabagong uso? Kailangan pa bang banggitin sina Mesdames Blavatsky, Besant at Tingley ng Theosophy; ang kaugnayan ng magkakapatid na Fox sa makabagong Spiritismo; si Mrs. Mary Baker Glover Eddy at ang hukbo ng kanyang mga babaeng practitioner sa relihiyon ng kababaihan na maling tinatawag na "Christian Science;" ang nerbiyosang si Ellen G. White at ang kanyang sistemang mula sa mga pangitain na "Seventh-day Adventism;" si Ella Wheeler Wilcox at ang kanyang mga kasama sa pagpapalaganap ng tinawag nilang "New Thought," na walang iba kundi ang lumang kasinungalingan ng diyablo, "Kayo'y magiging gaya ng mga diyos," na nakadamit lang ng makabago; at ang mga babaeng tagapagpaliwanag ng mga panlilinlang na "Silent Unity," o "Home of Truth"? Ang lahat ng ito ay nasa labas ng kawan na "orthodox";—ngunit kapag tumingin tayo sa loob, napakalaking puwang na ang nakuha ng makabagong kilusang feminista sa puso ng mga babaeng nagsasabing naniniwala sila sa Biblia, ngunit walang hiyang tinutuligsa si Pablo bilang "isang

matandang binata" na makitid ang pag-iisip, at hindi nila namamalayan na sa gayon ay itinatakuwil nila ang patotoo ng Espiritu Santo. Isa ito sa mga tanda ng panahon, at malinaw na ipinapakita nito kung saan napakabilis na naaanod ang katawan ng mga nagpapanggap!

21. "Laging nag-aaral, at kailanma'y hindi makarating sa pagkaalam ng katotohanan"—at iyan ay ayon sa *sarili nilang* pag-amin. Sila raw ay mga "naghahanap ng katotohanan." Tanungin ninyo sila kung hindi ba ganoon. Inaamin nila ito nang walang pamumula ng mukha, at itinuturing pa nilang kababaang-loob ang ganitong pananalita. Ayon sa mga tumalikod na ito, ang Iglesya na nagsimula bilang "haligi at saligan ng katotohanan" ay, sa ikadalawampung siglo ng kanyang pag-iral, "naghahanap" pa ng katotohanan, at sa gayon ay inaamin nilang hindi pa nila ito natatagpuan kailanman! Mga naghahanap ng katotohanan! Gayunman, sinabi ng Panginoong Jesus, "Ako ang Daan, ang KATOTOHANAN, at ang Buhay." Bakit pa maghahanap sa iba? Sapagkat naanod sila palayo sa Kanya at sa Kanyang Salita, kaya nagpapatuloy sila, laging nag-aaral, laging naghahanap, at laging hindi nakakamit ang maluwalhating paghahayag ng KATOTOHANAN na nasa kay Jesus.

Buweno—ito na ang wakas. Hindi na maaaring lumala pa ang pagbagsak nang higit sa pagtatatwa sa Panginoon na bumili sa kanila, hanggang sa alisin Niya Mismo ang Kanyang mga sarili patungo sa bahay ng Ama. Pagkatapos, ang natitirang tumalikod na katawan ay magsasabi, "Natagpuan na rin namin sa wakas ang katotohanan!" at sasambahin nila ang Antikristo, paniniwalaan ang kasinungalingan ng diyablo at tatawagin itong katotohanan. At paano nangyayari ang ganitong

panlilinlang? "At dahil dito ay padadalhan sila ng Diyos ng malakas na panlilinlang, upang paniwalaan nila ang kasinungalingan; upang mahatulan silang lahat *na hindi sumampalataya sa katotohanan* kundi nalugod sa kalikuan" (2 Tesalonica 2:11, 12—1911 Version).

May mga hula tungkol sa dalawang lubos na magkasalungat na kalagayan na ginawa sa Salita ng Diyos, kaugnay ng mga pangyayaring magaganap bago bumalik ang Panginoon upang itatag ang Kanyang kaharian at wakasan ang mga Panahon ng mga Gentil. Kaya kung makikita nating halos natupad na ang mga hulang ito bago pa ang pag-agaw sa iglesia, makatitiyak tayo na napakalapit na ng pagdating ng Tagapagligtas sa himpapawid.

Ang mga hulang tinutukoy ko ay ginawa—ang isa ay tuwirang ng Panginoon Mismo; ang isa naman ay ng Espiritu Santo sa pamamagitan ni apostol Pablo. Sa tanong ng mga alagad, "Ano ang magiging tanda ng Iyong pagdating at ng katapusan ng panahon?" nagbigay ang Panginoon ng mahabang sagot na nakatala sa Mateo, kabanata 24 at 25; ngunit ang hulang tinutukoy ko ngayon ay ang nasa ika-14 na talata ng kabanata 24: "Ipangangaral ang Ebanghelyong ito ng kaharian sa buong sanlibutan bilang patotoo sa lahat ng bansa; *at kung magkagayo'y darating ang wakas.*" Kinikilala ko, gaya ng iba, ang pagkakaiba sa *aspeto* ng "Ebanghelyo ng kaharian" at ng "Ebanghelyo ng biyaya ng Diyos," ngunit itinuturing kong pagkakamali na sabihing ang Ebanghelyo ng kaharian ay hindi, o hindi dapat, ipinangangaral *ngayon*. Ang dalawa ay magkaibang *aspeto* lamang ng iisang Ebanghelyo; at ipinangaral ni Pablo ang dalawa.

Sa Mga Gawa 20: 24, 25 ay makikita natin ang dalawang aspetong ito na malapit na magkaugnay sa ministeryo ni apostol Pablo: "Ngunit hindi ako natitinag ng alinman sa mga bagay na ito, ni hindi ko itinuturing na mahalaga sa akin ang aking buhay, matapos ko lamang nang may kagalakan ang aking takbuhin, at ang ministeryong tinanggap ko mula sa Panginoong Jesus, na magpatotoo sa *Ebanghelyo ng biyaya ng Diyos*. At ngayon, narito, alam kong kayong lahat, na sa gitna ninyo ako'y naglibot na *ipinangangaral ang kaharian ng Diyos*, ay hindi na makakakita pa ng aking mukha." Tingnan din ang Mga Gawa 14: 22. Nang isulat niya, "Kung ipahahayag mo ng iyong bibig na si Jesus ay Panginoon," saklaw nito ang kasalukuyang anyo ng Ebanghelyo ng kaharian; nang idugtong niya, "At sasampalataya ka sa iyong puso na Siya'y muling binuhay ng Diyos mula sa mga patay, ikaw ay maliligtas," iyon ang Ebanghelyo ng biyaya ng Diyos. Si Cristo Jesus ay *Panginoon*. Siya rin ay *Manunubos*. Tinatawagan ang mga tao na kilalanin Siya sa dalawang katangiang ito. Sa panahon ng mga Judio, at sa darating na panahon ng kapighatian, ang Ebanghelyo ng *kaharian* ang binibigyang-diin. Ngayon, kung saan may pang-unawa, ang *biyaya* ng Diyos ang lalong bibigyang-diin ng tagapangaral ng Ebanghelyo.

Sa ngayon, ang bawat mananampalataya ang kumikilala sa paghahari ng Panginoong Jesu-Cristo. Sa panahon ng Kapighatian, kapag lubos nang matutupad ang Mateo 24:14, tatawagan ang buong sanlibutan na kilalanin ang paghahari Niya na malapit nang magpakita bilang Hari ng mga hari at Panginoon ng mga panginoon upang maghari sa Kanyang kaharian sa buong mundo.

Ngunit bakit ko pinagsisikapang ipakita na ang Ebanghelyo ng kaharian ay ipinangangaral na ngayon? Sapagkat, mahal kong mambabasa, ang *wakas* ay darating kapag naipalaganap na ito sa buong sanlibutan, bilang patotoo! At kahit ngayon ay nakarating na ito sa pinakamalalayong bahagi ng lupa, kaya buong pagtitiwala nating masasabi na, maliban marahil sa ilang *ligaw* na tribo ng mga Indian sa Timog Amerika, o ng mga negro sa Aprika, , malamang ay wala nang bansang hindi pa nabibigyan ng patotoo. Ang ikalabinsiyam na siglo ang pinakadakilang siglo ng misyon mula pa noong panahon ng mga apostol. Sa loob ng isang daang taon, halos naipalaganap ang Ebanghelyo sa buong mundo, pagkatapos ng isang libong taon ng antok at pagwawalang-bahala sa pangangailangan ng mga pagano. Ang dakilang paggising na ito sa misyon ay gaya ng mga tunog ng trumpeta na nagpapahayag ng paglapit ng Hari. Sa ikadalawampung siglong ito, ang gawain ng pagdadala ng Ebanghelyo sa paganong sanlibutan ay lalo pang lumawak kaysa dati. Walang makapagsasabi kung kailan matatanggap ng huling tribo o bansa ang mensahe ng patotoo, ngunit kapag natanggap na nila ito, "*kung magkagayo'y* darating ang *wakas*." At tandaan ninyong mabuti, hindi bago ang pag-agaw sa iglesia, kundi pagkatapos nito, ibibigay ang huling panawagan. Mga banal na Judio, at hindi mga misyonerong Cristiano, ang tatapos sa gawain ng pag-eebanghelyo sa buong mundo; kaya ang pagdating ng Panginoon na inihula sa 1 Tesalonica 4 ay tiyak na napakalapit na!

Ngunit ngayon ay bumaling tayo sa isa pang hula na binanggit ko sa simula. "Ang araw na iyon," isinulat ng apostol, "ay hindi darating malibang dumating muna ang pagtalikod sa pananampalataya" (literal na salin ng 2 Tesalonica 2:3). Tunay na nakagugulat ito—ang Ebanghelyo ay lumalaganap sa buong

sanlibutan, ang pagtalikod sa pananampalataya ay tinatangay ang lahat, at ang dalawa ay mangyayari bago dumating ang wakas, o ang araw ng Panginoon! Anong kakaibang kabalintunaan, at gayunman, gaano kaeksaktong natutupad ang dalawang talatang ito! Hindi pa kailanman nagkaroon ng ganito kalawak na gawaing misyonero! Hindi pa kailanman nagkaroon ng ganito kalaganap na pagtalikod sa pananampalataya! Ang masisigasig na manggagawang inaakay ng Espiritu Santo ay isinasapanganib ang kanilang buhay upang dalhin sa paganong sanlibutan ang mabuting balita ng pagkakatawang-tao ni Cristo, ng Kanyang pagtubos, pagkabuhay na muli at muling pagdating. Ang mga taong kasing-sigasig din, ngunit kinasihan ni Satanas, ay naroon naman sa sariling bayan at pinupunit-punit ang Biblia at nilalait ang mismong mga katotohanang ito na minsanang ibinigay sa mga banal. At, sa kasamaang-palad! ang kanilang di-banal na pangangatwiran ay mabilis nang nakararating sa mga larangan ng gawaing misyonero, kung saan ang edukasyon ang pumapalit sa Ebanghelyo; at ang kultura, ang paghubog ng pagkatao, at iba't ibang kakayahan ang inilalagay kapalit ng Anak ng Diyos, ang Tagapagligtas ng mga makasalanan!

Ang mga seminaryong teolohikal, sa maraming kaso, ay pugad ng kawalan ng pananampalataya. Ang mga paaralan at kolehiyo ay abala, gaya ng malinaw na pagkakasabi ni Harold Bolce, sa "pagpapasabog sa Bato ng mga Panahon." Ang bagong salinlahi sa mga tinatawag na Cristianong lupain ay mukhang magiging salinlahi ng mga tumatanggi sa Biblia. "Ang mga propeta ay nanghuhula nang may kasinungalingan, at ang mga pari ay nagpupuno sa pamamagitan nila, at iniibig ito ng Aking bayan nang ganoon, at ano ang gagawin ninyo sa wakas nito?" Ang *wakas* na iyan ay halos narito na, at "Pagdating ng Anak ng Tao,

makasusumpong pa kaya Siya ng pananampalataya sa lupa?" Mabilis na itong pinapalitan ng mga haka-haka ng tao at ng "mga pagsalungat ng tinatawag na karunungan na hindi totoo."

Ang lebadura ng pagsamba sa tao ay mabilis na nagpapaalsa sa buong masa at inihahanda ang daan para sa Antikristo na, kung maaari lamang, ay dadayain pati ang mga hinirang. Salamat sa Diyos, *hindi* ito maaari; ngunit nararapat sa bawat kaluluwang ipinanganak na muli na kumapit nang mahigpit sa inihayag na Salita ng Diyos at lubusang tanggihan ang mga sinungaling na sistema ng kaaway. Ang umupo sa mga iglesya at makinig sa mga tagapangaral ng pagtalikod sa pananampalataya, o suportahan sila sa anumang paraan, ay pagtataksil kay Cristo! "Ang bumabati sa kanya [sa bulaang guro] ng pagpapala ng Diyos ay nakikibahagi sa kanyang masasamang gawa."

Isang malaking awa kung ang bawat taong nagbalik-loob ay tiyak na tatangging makinig nang dalawang beses sa ministrong nagtatanggi sa inspirasyon ng Biblia, o magbigay kahit isang sentimo sa iglesya o samahang misyonero na nakikipagkamay bilang tanda ng pakikisama sa ganitong uri ng mga tao. Imposibleng pigilan ang rumaragasang pagtalikod sa pananampalataya. Ngunit tiyak na tungkulin natin ang tumutol dito at "huwag makisama sa mga walang bungang gawa ng kadiliman."

Mambabasa, hayaan mong idiin kong muli ang aking punto.— Ang pagpapahayag ng Ebanghelyo sa buong mundo at ang pagtalikod sa pananampalataya sa buong mundo *nang sabay* ay malinaw na mga patunay na napakalapit na ng wakas! Huli na para magbiro-biro. Maging taimtim tayo sa iilang oras na natitira!

May isa pang uri ng katibayan na makikita sa pitong makahulang sulat sa Apocalipsis 2 at 3. Sapagkat ang mga ito ay makahula, at hindi lamang pang-asal—tungkol sa mga panahon ng pakikitungo ng Diyos, at hindi lamang lokal ang pagkakapit—ay isang katotohanang kilala na ng maraming masigasig na nag-aaral ng Kasulatan. Ang patunay nito ay nasa eksaktong pagtutugma ng mga ito sa pitong yugto ng kasaysayan ng Iglesia sa lupa. Hindi ito mapabubulaanan, gaano man tumutol ang mga nagpapakilalang optimista—ang pagtutol nila ay pangunahing nakasalig sa katotohanang ang Laodicea ang nagsasara sa serye ng pito, kaya wala nang puwang ang anumang kaisipan ng isang matagumpay na Iglesia at isang nagbalik-loob na sanlibutan sa katapusan ng panahong ito. Gayunman, magtatagumpay ang Iglesia; walang dapat mag-alinlangan diyan. Sapagkat taimtim na ipinahayag ng ating Panginoong Jesus, "Sa ibabaw ng Batong ito (si Cristo bilang Anak ng Diyos na buhay) ay itatayo Ko ang Aking Iglesia; at ang mga pintuan ng Impiyerno ay hindi makapananaig laban dito." Ngunit napakalaki ng pagkakaiba ng Iglesia na itinatayo ni Cristo at ng malawak at masalimuot na iglesyang gawa-gawa ng tao. Ang tunay na Iglesia ay matagumpay na aagawin patungo sa kaluwalhatian bago bumagsak ang mga paghatol sa malaking tumalikod na masa ng Laodicea.

Kaya hindi ko na sisikaping patunayan sa pamamagitan ng pangangatwiran na ang pitong sulat ay nagbibigay sa atin ng balangkas ng takbo ng Iglesia mula sa panahon ng mga apostol hanggang sa pagsasara ng kasalukuyang panahon.

Napakahusay na itong nagawa ng iba, kaya sobra-sobra na kung susubukan ko pang gawin itong mas nakakukumbinsi.¹ Nais ko lamang, sa mga pahinang ito na kailangang maikli, na

ipaalala sa aking mambabasa kung gaano kaangkop ang mga sulat na iyon sa kasaysayan.

Kung gayon, ayon sa pananaw na ito, ang Efeso ay naglalarawan sa Iglesya noong panahon ng mga apostol—isang di-makasanlibutan at tinawag na samahan na masigasig at mahusay na gumawa sa pagpapakilala ng kayamanan ng biyaya, at lumakad nang hiwalay sa kasamaan; hindi nila matiis ang masasama, at ang masasama naman ay hindi rin matiis ang pakikisama ng mga tinubos ng Diyos, sapagkat mababasa natin sa ibang bahagi, "Sa iba ay walang nangahas na makisama sa kanila." Noong mga araw ng unang kapayakan, sinusubok ang mga tao ayon sa patotoong dala nila, at kung hindi sila nagsasalita ayon sa aral ni Cristo ay itinatakuwil sila bilang mga "sinungaling"—isang "maikli at pangit na salita" na angkop na tawag sa maraming lapastangang naglalako ng Salita ng Diyos sa ngayon.

Ngunit may mga anino rin ang larawang ito, sapagkat kahit noong nabubuhay pa ang pangkat ng mga apostol ay nagsimula na ang pagbagsak: iniwan ng Iglesya ang kanyang unang pag-ibig, at pumasok ang isang medyo mahiwagang anyo ng kasamaan, ang "mga gawa ng mga Nicolaita," bagaman labag ito sa nais ng karamihan, sapagkat pinuri ang Efeso dahil sa pagkapoot nila sa di-banal na bagay na ito. Ang pag-iwan sa unang pag-ibig ay ang pagkawala ng pakiramdam sa presensiya ni Cristo: ang pagkaabala sa gawain, sa paglilingkod, ang pumalit sa pagkaabala ng puso sa Kanya Mismo. Walang kilalang sekta ng mga Nicolaita, bagaman sinubukan ng ilan na iugnay ang pangalan sa mga sinasabing tagasunod ng isang tumalikod na si Nicolas, na ayon sa tradisyon ay isa sa pito sa ika-6 na kabanata ng Mga Gawa, na

itinalaga upang maglingkod sa mga hapag. Sinasabing itinuro niya sa kanyang mga alagad na ang pagpapakasasa sa mahahalay na gawain ay hindi salungat sa biyaya ng Diyos. Gayunman, ito ay lubhang hindi tiyak at halos hula-hula lamang. Mukhang tama ang mga nagsasabing ang "Nicolaita" ay isang salitang Griyego na hindi isinalin, na ang wastong kahulugan ay "mga namumuno sa bayan." Kung gayon, si Diotrefes sa 3 Juan ay isang huwarang Nicolaita, na nagkaroon ng maraming kahalili. Ito ang magiging paghatol ng Diyos sa sistemang klerikal. Hindi pa noon naging tinatanggap na aral ang sistemang ito, ngunit ipinakita ng mga gawa ang espiritung nasa likod nito. Ang pagtigas nito bilang isang kinikilalang dogma ay dumating sa bandang huli (Apocalipsis 2:15).

Mabilis na sumunod ang ikalawang yugto, gaya ng inilalarawan sa sulat sa Smirna. Sa ilang mahuhusay na guhit, ipinapakita nito ang trahedya ng mga pag-uusig ng mga Pagano sa kanilang pagsisikap na durugin ang Cristianismo sa ilalim ng bakal na sakong ng mga emperador ng Roma, mula kay Domitian hanggang kay Diocletian. Ang pag-uusig ni Nero ay lokal at hindi pangkalahatan, ngunit ang halimaw na sumunod sa kanya ay nagpasimula ng pagsisikap sa buong mundo na wasakin ang Iglesya ni Cristo. Sampung pangkalahatang pag-uusig ang binibilang ng mga mananalaysay, na kaugnay ng sampung pangunahing kautusan ng mga emperador. Ang huli, sa ilalim ni Diocletian, ay tumagal ng sampung taon, at natapos lamang sa pagkamatay ng lumpong malupit na pinuno. Ang "Magkakaroon kayo ng kapighatian nang sampung araw" ay tila nagpapahiwatig nito. Ngunit ang Iglesyang nagdurusa ay mas malamang na mayaman sa pananampalataya kaysa sa Iglesyang pinupuri-puri ng sanlibutan; bagaman nasa pinakamatinding

karukhaan, ang Iglesia sa panahon ng Smirna ay "mayaman," at umunlad, sapagkat gaya ng sinabi ni Augustine sa bandang huli, "Ang dugo ng mga martir ang binhi ng Iglesia." Ang madidilim na araw na iyon ay mga araw ng debosyon at kabayanihang Cristiano na walang kapantay, maliban sa mga katulad na panahon ng pagdurusa at panganib. Gayunman, hindi lubos na maliwanag ang larawan, sapagkat ang malinaw na Ebanghelyo ng biyaya ay malaking natakpan ng makakautusang turo ng "mga nagsasabing sila'y mga Judio, at hindi naman." Ang mga ganito ay sinagoga ni Satanas. Ang Judaismo ay isang institusyong mula sa Diyos, ang Cristianismo ay isang paghahayag mula sa Diyos. Ngunit ang kakaibang paghahalo ng Judaismo at Cristianismo ay mula kay Satanas. Ito ay isang kabulukan at isang huwad; at "ang kabulukan ng pinakamabuting bagay ang pinakamasama sa lahat ng kabulukan."

Sumunod dito ang Pergamo, na nagpapakita sa atin ng panahon ng paglaya ng Iglesia mula sa pag-uusig at ng kasunod niyang pakikiisa sa sanlibutan. Ito ang panahon ni Constantine the Great at ng kanyang mga kahalili, nang ang Iglesia ay naging alaga ng mga emperador (maliban sa maikling panahon sa ilalim ni Julian the Apostate), at ang Iglesia at ang Estado ay pinagbuklod sa isang di-banal na alyansa. Sa gayon ay naupo nang panatag ang Iglesia kung saan naroon ang trono ni Satanas, at kumapit dito sa loob ng maraming siglo, hanggang sa ang sanlibutan mismo ay nagsawa sa kanya, at inagaw siya mula sa kanyang kinalalagyan ng kapangyarihan. Ang taong pamilyar sa kasaysayan ng Iglesia ay halos hindi makababasa ng sulat sa Pergamo nang hindi dumaraan sa kanyang isip ang malawak na tanawin ng ikaapat na siglo. Ang pagkamatay ni Diocletian; ang

pansamantalang tagumpay ni Maxentius; ang mga hukbong Galyo na nagmamadaling pasilangan sa pamumuno ni Constantine; ang tanyag na pangitain ng nag-aapoy na krus; ang tandang "*in hoc signo vinces*"; ang mga Cristianong lumalabas sa liwanag ng publiko mula sa mga lungga, yungib at katakumba na matagal nilang naging taguan; ang mga obispong ipinatawag sa marangal na harapan ng heneral; ang kanyang pagsang-ayon sa bagong aral at ang pagbabalik-loob niya sa isip lamang; ang hukbong pinangungunahan ng krus na tinatangay ang lahat sa harap nito; ang pagbagsak ni Maxentius; si Constantine na ipinagbunyi bilang Emperador ng sanlibutan; ipinahayag na pinuno ng iglesia at *pontifex maximus* (ang titulo ng pinuno ng mga paganong saserdote); ang mga obispong pinaupo kasama ng mga prinsipe; tapos na ang pagdadalamhati ng Iglesia, nasilaw ang kanyang mga mata sa di-nakasanayang karangyaan at kaningningan, at nagpapainit sa pabor ng emperador! Pagkatapos ay ang pagtatalo tungkol kay Arius; itinanggi ang tunay na pagka-Diyos ni Cristo, ngunit ipinagtanggol ito sa konseho sa Nicea kung saan, sa kabila ng napakatinding panggigipit, ang Iglesia ay "nanghawak nang mahigpit sa Kanyang Pangalan, at hindi nagkaila ng Kanyang pananampalataya." Tungkol kay Antipas mismo ay wala tayong nalalaman, ngunit nakikita natin sa mismong pangalan niya (na ang kahulugan ay "laban sa lahat") ang tunog ng trumpeta ni Athanasius, na nang subukan siyang hikayatin ng isang emperador na Arian sa bandang huli na sang-ayunan ang kinamumuhiang erehiyang Unitarian sa pagsigaw ng, "Ang buong sanlibutan ay laban sa iyo," ay buong banal na dangal na sumagot, "Kung gayon, ako ay *laban sa buong sanlibutan*."

Ang aral ni Balaam ay hayagan ding itinaguyod ng marami noong mga araw na iyon, at mula noon—hinihikayat ang paghahalo ng malinis at marumi, ang di-pantay na pamatok ng Iglesya at ng sanlibutan, isang espirituwal na pag-aasawa, na tila ipinahihiwatig ng "Pergamo"; samantalang ang Nicolaitanismo, o ang pamumuno ng klero, ay naging ganap nang aral, at sa wakas ay buo na ang paghihiwalay ng klero at ng mga layko. Ang sulat sa Pergamo ay isang buod na paglalarawan ng mga kalagayang umiral mula ikaapat hanggang ikapitong siglo.

At sumunod ang Tiatira bilang likas na bunga. Napakabilis at nakatatakit ang pagbulusok ng mga bagay. Gayunman, ang iglesya noong Gitnang Panahon ay mayaman sa mga gawa ng awa at sagana sa "pagkakawanggawa." Ang kanyang mga monasteryo at bahay-panuluyan ay nakakalat sa mga lupain at bukas sa mga maysakit at nagdadalamhati. Ngunit sa aral ay napakalaki ng kanyang pagbagsak, at ganap nang naitatag ang sistema ng Papa, na naging isang iglesya sa loob ng Iglesya, na kailangang yukuran ng lahat. Ito ang babaeng si Jezebel na nagtuturo at nagliligaw sa mga lingkod ng Diyos. Kung paanong isinaksak ng paganong prinsesa noong una ang kanyang pagsamba sa diyos-diyosan sa Israel, gayundin ang huwad at makapaganong bagay na ito ay nagtulak palabas sa Cristianismo ni Cristo at pinalitan ito ng isang sistemang dimasabi ang kasamaan at likas na bulok.

Noong Repormasyon ng ikalabing-anim na siglo, siya ay "binigyan ng panahon upang magsisi, ngunit hindi siya nagsisi," gaya ng pinatutunayan ng mga kautusan ng Council of Trent. Tinanggihan niya ang liwanag na nagniningning mula sa mga Kasulatang bagong nabawi at nagpatuloy sa kanyang landas ng

pagsamba sa diyos-diyosan. Para sa "kanyang mga anak" ay walang iba kundi kamatayan, bagaman laging nakikita ng biyaya, kahit sa Roma, ang isang nalabi na hindi nakaalam ng mga kalaliman ni Satanas, na kinikilala ng isang mapagbiyayang Panginoon bilang Kanya at inuutusang kumapit sa kung ano ang mayroon sila hanggang sa Siya'y dumating. Ito ang unang pahiwatig na napakalayo na ng pagbagsak kaya ang Kanyang pagbabalik na lamang ang tanging pag-asa.

Sapagkat ang Sardis, bagaman tumutukoy sa Protestantismo at sa malalaking iglesya nitong pang-Estado, ay hindi isang tunay na pagbangon. Nakatanggap sila ng isang deposito ng katotohanan noong Repormasyon, na tumigas at naging mga kredo at mga pahayag ng pananampalataya ngunit hindi nagbigay-buhay sa karamihan. Kaya masasabi sa malalaking katawang Protestante, "Mayroon kang pangalan na ikaw ay buháy, ngunit ikaw ay patay," sapagkat sa malaking bahagi ay ipinalit ang pagiging kaanib ng iglesya sa pagkapanganak na muli, at ang tamang doktrina sa pagbabalik-loob sa Diyos. Gayunman, may iilang hindi dinungisan ang kanilang mga damit, na nakakakilala sa Panginoon at umiibig sa Kanyang katotohanan, at pinapayuhang *magbantay* sa Kanyang muling pagdating!

Ang Filadelfia ay tumutukoy sa dakilang panahon ng muling pagbuhay noong ikalabingwalo at ikalabinsiyam na siglo, na nag-iba-iba ang anyo sa iba't ibang lugar, ngunit sa lahat ay kakikitaan ng *katotohanan*, ng pagmamahalan bilang magkakapatid, ng pagkapit sa Salita ni Cristo at ng pagpaparangal sa Pangalan Niya na Banal at Totoo. Ang mga tumatayo sa ganitong paninindigan ay hindi kailanman magiging tanyag sa sanlibutan o sa mga iglesya ng sanlibutan,

ngunit kontento na silang malaman na sinasang-ayunan sila ng Diyos, at ang Panginoon Mismo ang nagbukas para sa kanila ng isang pinto ng paglilingkod na walang sinuman sa lupa o saanman ang makapagsasara. Naghihintay sila nang may pagtitiis sa Tala sa Umaga—ang makasagisag na titulo ng Kasintahang lalaki.

Ang Laodicea ang nagsasara sa serye. Ito ang taimtim na paghatol sa maluwa na Cristianismo, kasama ang kapalaluan at kahangalan nito, na may tatak ng walang-hiyang pagmamataas sa sarili at lubos na pagwawalang-bahala kay Cristo. Ipinagmamalaki nito ang kanyang lawak at kultura, ang pino nitong pag-iisip, at ang pagtanggihan nito sa mga lumang pormula. Binabati nito ang sarili dahil sa kanyang kayamanan at dami ng tagasunod, samantalang sa paningin Niya na nakatayo at kumakatok sa labas, ito ay "aba at kahabag-habag at dukha at bulag at hubad." Ang lahat ng makinarya ng iglesia ay maaaring tumakbo nang wala ang Kanyang presensiya, at nang walang anumang pakiramdam na wala Siya.

At ito ang huling kalagayan ng nagpapanggap na katawan sa lupa. Kapag ganito na ang kalagayan, ang Panginoon Mismo ay darating, at iluluwa Niya mula sa Kanyang bibig ang bagay na lubhang kasuklam-suklam at nakaririmarim sa Kanya. "Pagkatapos ng mga bagay na ito," sabi ni Juan, "ako'y tumingin, at narito, may isang pintong bukas sa Langit." Habang inaagaw siya paitaas sa pintong iyon na bukas, nakita niyang nakapalibot sa trono sa kaluwalhatian ang tunay na Iglesya na nakaupo sa tagumpay, gaya ng sinasagisag ng dalawampu't apat na matatanda.

Ang Laodicea ang pangwakas na yugto ng kasaysayan ng Iglesya, at sino ang makapag-aalinlangan na naabot na natin

ngayon ang mismong panahong inilalarawan? Nararapat sa atin na kumilos gaya ng mga taong naghihintay sa kanilang Panginoon, sapagkat alam nating hindi na maaaring maantala pa nang matagal ang Kanyang pagdating.

Sa gayon ay sinulyapan natin ang iba't ibang talata ng Kasulatan na may kinalaman sa mga katibayan sa nagpapanggap na iglesya ng malapit nang pagbabalik ng Panginoon. Ngayon ay kailangan nating tingnan ang ilang kilusan sa gitna ng mga bansa na walang dudang tumuturo sa iisang bagay ding iyon.

Ikalawang Bahagi: Ang Katibayan na Halos Tapos Na ang mga Panahon ng mga Gentil

Ang mga hula sa Kasulatan ay gaya ng **isang** ilaw na nagliliwanag sa madilim na dako. Napakaganda ng pagkakalarawan ng Diyos doon sa mga katangian ng panahong kinabubuhayan natin, at sa mga kalagayang mananaig habang papalapit ang wakas nito, kaya walang magalang na mambabasa ng Biblia ang kailangang maiwan sa dilim kung nasaan na tayo ngayon sa kasaysayan ng mga kapangyarihang Gentil. Ang mga nakagugulat na pangyayari kamakailan ay lubos na tugma sa matagal nang nakikita ng mga lingkod ni Cristo na tinuruan ng Espiritu na inihula sa Banal na Kasulatan, kaya talagang nakukumbinsi tayo na “ang lahat ng Kasulatan ay kinasihan ng Diyos.” Siya lamang ang nakakakita ng wakas mula sa pasimula at nagsasalita tungkol sa mga bagay na wala pa na para bang naroon na. Ito ngang kakayahang humula ng hinaharap ang nagpapaiba sa Biblia sa lahat ng ibang aklat. Ang mga manunulat na tao ay nanghuhula at nagteteorya lamang. Ang Diyos naman, sa pamamagitan ng pagkasi, ay naghayag ng mga katotohanang pinatutunayan ng bawat taong lumilipas.

Sa bagay na ito, nangunguna ang aklat ni Daniel. Ang ika-2 at ika-3 kabanata ay nagbibigay ng balangkas ng mga panahon ng mga Gentil mula sa araw ni Nabucodonosor hanggang sa pagtatatag ng kaharian ng Mesiyas. Ang apat na imperyo, ang Babilonia, ang Medo-Persia, ang Gresya at ang Roma, ayon sa pagkakalarawan sa naunang anyo nito, ay bumangon at lumipas ayon sa inihula. Ngunit may isang huling anyo ng huling imperyo na inihulang lilitaw sa panahon ng wakas, bago

mismo ang ikalawang pagdating ng Panginoong Jesu-Cristo, ang lubhang maluwalhating Anak ng Tao, na gaya ng Batong babagsak mula sa langit.

Ang huling kalagayan ng ikaapat na imperyo ay mangyayari bilang bunga ng pagsisikap na pagsamahin ang bakal ng imperyalismo at ang putik na luwad (o, mas tama, marupok na palayok) ng demokrasya. Ang pagsasamang ito, na hindi kailanman magiging tunay na pagkakaisa, ng awtoridad ng hari at ng mga prinsipyong sosyalista ang katangian ng mga paa ng larawan bago pa man mabuo ang sampung daliri ng paa. Ang huling kalagayang iyon ay hindi darating habang narito pa sa lupa ang Iglesya. Mangyayari iyon pagkatapos ng pag-agaw sa mga banal ng kasalukuyang dispensasyon. Ngunit ang bakal at luwad ay *nakikita na ngayon*, at ang mga estadista ay desperadong nagsisikap na pagsamahin ang dalawa, matapos nilang matutunan, sa kanilang pagkadismaya, sa nakaraang isang daang taon o higit pa, na ang “tinig ng bayan,” kung hindi man “tinig ng Diyos,” ay isang bagay pa ring dapat isaalang-alang, dapat kilalanin at, kung maaari, payapain. Habang bukas ang ating Biblia sa ika-2 kabanata ng Daniel, at nasa harap natin ang mga ulat ng kasalukuyang panahon, hindi tayo nag-aatubiling sabihin na nasa panahon na tayo ng bakal at luwad, at anumang sandali ay maaaring tawagin ng sigaw ng pagtitipon ng Panginoon ang lahat ng kay Cristo patungo sa kalangitan, at pagkatapos niyon ay napakaikling panahon na lamang ang muling pagbuo ng imperyo ng Roma sa huling kalagayan nito na kontrolado ni Satanas, sapagkat “isang maikling gawain ang gagawin ng Panginoon sa lupa.”

Noong mga nakaraang taon, nang buong tiyak na ipahayag ng mga guro ng Salita ng Diyos na inihula ng Kasulatan ang isang

bagong imperyong sosyalista na binubuo ng sampung malalaking kaharian, sa lupaing dating sakop ng sinaunang imperyo ng Roma, marami ang nahirapang seryosohin ang ganitong mga hula. Ngunit ang mga pangyayari sa mga nakaraang taon, lalo na mula 1914, ay nagdulot ng kahanga-hangang pagbabago sa isip ng mga tao tungkol dito. Hindi lamang ang naliwanagang mananampalataya ng Biblia ang nagsasabing *kailangang* mangyari ito; pati ang sekular na pahayagan ay tumatalakay na rito, at itinuturo nila na ang pagbuo ng isang United States of Europe ay *talagang kailangan* upang ingatan ang kapakanan ng lahat ng bansa at panatilihin ang kapayapaan ng mundo. Ito mismo ay isang kapansin-pansing tanda ng mga panahon, at ipinapakita kung gaano kabilis lumalapit ang wakas.

Ipinakita ng digmaang pandaigdig ang pangangailangan ng isang malakas at sentralisadong pamahalaan na makapagdadala ng kaayusan sa magulong kalagayan na tila hindi makontrol kahit ng League of Nations. Ang League na ito ay isa nang hakbang, at malaking hakbang, patungo sa mismong pagsasama-sama ng mga bansa na inihula kapwa ni Daniel at ni Juan sa Apocalipsis. At ang biglang pag-akyat sa kapangyarihan ni Mussolini ay isang nakagugulat na patunay kung gaano kabilis maaaring mabuo ang kaharian ng Halimaw pagkaalis ng Iglesya. Naririnig na natin ang tungkol sa muling pagbangon ng Imperyo ng Roma, at ipinahahayag ng makabagong “taong itinadhana” na ito na di magtatagal ay maibabalik ang Roma sa sinaunang karilagan nito at tutularan nito ang Imperyo ng mga Cesar sa makamundong kapangyarihan at kaluwalhatian.

Gayunman, kailangan nating mag-ingat sa mga konklusyong padalus-dalos at hindi pinag-isipang mabuti. Nakita ko sa

limbag, at narinig kong sinasabi ng marami, na si Il Duce, si Premier Mussolini ng Italya, ang dakilang pinuno ng mga Fascist, ay ang inihulang Antikristo, ang Taong Makasalanan, na lilitaw sa katapusan ng panahong ito. Wala itong sapat na batayan sa maraming dahilan. Si Mussolini ay isang pinunong sibil, hindi pinuno ng isang sistemang panrelihiyon. Hanggang ngayon, ang kanyang pagsisikap na magkaroon ng *rapprochement* sa kapapahan ay hinadlangan mismo ng Papa. Na maaaring may maganap na isang uri ng coup sa malapit na hinaharap ay hindi lamang posible kundi, sa aking palagay, malamang. Kung gayon, maaaring humantong ito sa katuparan ng ikalabimpitong kabanata ng Apocalipsis, na maglalagay sa mahiwagang babae sa ibabaw ng siyahan, kung saan sa maikling panahon ay muli siyang maghahari sa daigdig ng Roma. Ngunit ang Antikristo ay ang Halimaw na gaya ng kordero na inilarawan sa huling bahagi ng ikalabintatlong kabanata. Siya ang huwad na Kordero ng Diyos na pakikilusin ng kapangyarihan ni Satanas. Lubusang ikakaila ng isang ito ang Ama at ang Anak. “Ito,” sabi ni San Juan, “ang magdaraya at ang antikristo.” Tatanggapin siya ng tumalikod na Sangkakristiyanuhan at ng tumalikod na Judaismo bilang ang ipinangakong Mesiyas. Ang kanyang luklukan ay sa Palestina; samantalang sa Kanluran, sa muling bumangong Imperyo ng Roma sa mga huling araw, ay magkakaroon ng isang dakilang pinunong sibil, isang “Taong Itinadhana” na gaya ni Napoleon, na sa maikling panahon ay magtatangkang mamuno nang may ganap na kapangyarihan sa sibilisadong mundo. Kapwa ang pinunong ito, na tinatawag nang may diin na “ang Halimaw,” at ang Antikristo ay kikilos nang magkasama bilang mga kaaway ng Diyos at ng Kanyang katotohanan. Ngunit sila ay magkaibang persona.

Si Mussolini, na dating sosyalistang pinakapula sa lahat, at ngayo'y tagapagtaguyod ng ganap na kapangyarihan, ay nagpahayag na ng kanyang layuning ibalik ang sinaunang kaluwalhatian ng Imperyo ng Roma. Dati siyang hindi sumasampalataya, ngunit naging Katoliko na, at sabik siyang magkaroon ng kasunduan sa pagitan ng Imperyo at ng Vatican. Ang tinatawag na Fascist Creed ay sinasabing siyang pundasyon ng pagtuturo sa mga kabataan ng Italya. Nagsisimula ito sa, "Sumasampalataya ako sa Romang Walang Hanggan, ang Ina ng aking Bayang Sinilangan," at nagtatapos sa, "Sumasampalataya ako sa henyong ni Mussolini; sa ating banal na amang Fascismo, at sa pakikipag-isa ng kanyang mga martir; sa pagbabagong-loob ng mga Italyano, at sa muling pagkabuhay ng Imperyo. Amen." Maaaring si Mussolini ang tagapagpauna ng Halimaw; maaari pa ngang siya mismo ang masamang taong iyon, ngunit mas mabuting huwag tayong umaktong propeta, kundi maging mapagpakumbabang mag-aaral lamang ng Salita ng hula.

Nagkakaisa ang mga estadista at mga pinuno ng relihiyon na tayo ay nasa bisperas ng malalaking pagbabago sa mundo. Ang uri ng mga pagbabagong iyon ay walang katapusang paksa ng haka-haka. Para sa tapat na Cristiano, ang susunod na kamangha-manghang pangyayaring nagliliwanag sa gitna ng dilim ay ang pagdating ng ating Panginoong Jesu-Cristo at ang ating pagkakatiapon sa Kanya. Hindi ang Antikristo ang hinihintay natin. Ang hinihintay natin ay ang Panginoon mula sa langit. Interesado lamang tayo sa mga tanda ng panahon kung tugma ang mga ito sa mga babalang ibinigay upang malaman natin na papalapit na ang katapusan ng panahon.

Sa huling kabanata ng aklat ni Daniel ay may tatlong pahayag na may kinalaman din sa panahong kinalalagyan natin. Sinabi ng anghel sa propeta: “Ngunit ikaw, Oh Daniel, isara mo ang mga salita, at tatakan mo ang aklat, hanggang sa panahon ng wakas: marami ang tatakbo nang paroo’t parito, at ang kaalaman ay lalago” (t. 4). Pansinin na tatlong bagay ang binanggit dito, at kung isa lamang sa mga ito ang mangyari nang wala ang dalawa pa, wala itong tunay na halaga sa pagsagot sa tanong na nasa harap natin. Ngunit kung *lahat* ay mangyari nang *sabay-sabay*, tiyak na makukumbinsi tayo na nagsalita ang Diyos, at itinuro Niya nang walang mintis ang tatlong tanda na halos narito na ang mga huling panahon. Tingnan ang tatlong hula: Una, ang mga huling panahon ay makikilala sa pagliliwanag tungkol sa hula, na kahanga-hangang magbubukas sa aklat ni Daniel, at ang mga pangitaing nakasulat doon ay mauunawaan ng mga taong espirituwal. Ikalawa, magkakaroon ng panahon ng pagkabalisa sa buong mundo: ang mga tao ay tatakbo nang paroo’t parito nang higit kailanman, dahil marahil sa mga bago at maginhawang paraan ng paglalakbay at sa walang kabusugang hangad sa paglalakbay at pakikipagsapalaran. Ikatlo, lalaganap nang malawak ang kaalaman, na maghahatid ng pagkakataong makapag-aral hanggang sa pintuan ng pinakamahirap, basta’t may hangad lamang siyang matuto at magtamo. Ngayon, ano ang mga katotohanan? Ang nakaraang siglo ay lalo’t lalong nakilala sa mismong mga bagay na binanggit. Hindi lamang paminsan-minsang natutupad ang mga ito, kundi kitang-kita ang mga ito saanman sa sibilisadong bahagi ng mundo. Narito nga ang tatlong-hiblang lubid na hindi madaling mapatid. Gaano man kaliit ang tingin sa alinman sa mga katotohanang ito kung nag-iisa, *ang pagsasabay ng tatlo sa iisang panahon ang*

nakagugulat na katotohanan. Halos tapos na ang araw ng tao. Mabilis nang dumarating ang araw ng Panginoon!

Ngayon, iugnay natin sa katibayang ito ang isang hula sa Bagong Tipan na malinaw na tumutukoy sa parehong panahon. Buksan ang 1 Tesalonica 5: 2, 3. “Sapagkat kayo rin ang lubos na nakaaalam na ang araw ng Panginoon ay darating na gaya ng magnanakaw sa gabi. Sapagkat kapag sinasabi nila, Kapayapaan at katiwasayan; saka darating sa kanila ang biglang pagkawasak, gaya ng pagdaramdam ng babaeng nagdadalang-tao; at hindi sila makatatakas.” Narito ang isang lubhang nakakukumbinsing pahayag, kung tatanggapin nang literal ayon sa pagkakasulat. Darating ang araw ng Panginoon sa mundo sa isang tanging panahon, na alam na ng Diyos noon pa, kung kailan malakas na pinag-uusapan ng mga tao ang Kapayapaan at Katiwasayan! Ito mismo ang mga paksang pinag-uusapan saanman sa nakaraang sampung taon, at sa kabila ng nakakikilabot na trahedya sa Europa, mas malakas pa itong naririnig ngayon kaysa dati. Malakas na ipinahahayag ng mga taong may katungkulan ang darating na panahon ng pandaigdigang kapayapaan na idudulot daw ng arbitrasyon, ng mga kasunduan, at ng mga puwersa ng ebolusyon sa lipunan, samantalang ang araw ng Panginoon ay palihim na dumarating sa kanila nang hindi nila namamalayan, sa umaapaw na mga hatol upang alisin ang masasama sa lupa, sa mismong panahong ang pandaigdigang kapayapaan at katiwasayan ang nagiging sigaw ng isang mundong nakatalaga sa pagkawasak. Ang lahat ng pagsisikap ng tao na gawing masaya at mapayapang lugar ang mundong ito, habang tinatanggihan pa rin ang Panginoong Jesu-Cristo, ay walang saysay at walang kabuluhan. “Walang kapayapaan, sabi ng aking Diyos, sa masasama.”

Hindi sa mga naghihintay sa pagbabalik ng Kanyang Anak mula sa langit dumarating ang araw ng Panginoon na gaya ng magnanakaw sa gabi, kundi sa mga nagwawalang-bahala sa Kanyang Salita at humahamak sa Kanyang biyaya. “Ngunit kayo, mga kapatid, ay wala sa kadiliman, upang kayo’y abutan ng araw na iyon na gaya ng magnanakaw...kaya’t huwag tayong matulog gaya ng iba; kundi tayo’y magbantay at maging mahinahon.”

At kung nais nating magbantay nang may pag-unawa, kailangang kaya nating makilala nang wasto ang mga tanda ng panahon sa pamamagitan ng pagiging pamilyar sa Salita ng Diyos. Sa tatlong maiikling talata, ang ating Panginoon mismo ay nagbigay sa atin ng kahanga-hangang buod ng mga kalagayang mananaig bago mismo ang malaking kapighatian. Timbangin nang mabuti ang Mateo 24:5-7, at tanungin ang iyong sarili kung may iba pang mas angkop na maglalarawan sa mga araw na kinabubuhayan natin. “Sapagkat marami ang darating sa Aking pangalan, na magsasabi, Ako ang Cristo; at ililigaw nila ang marami. At makaririnig kayo ng mga digmaan at mga balita ng mga digmaan; mag-ingat kayo na huwag kayong mabagabag; sapagkat ang lahat ng ito ay kailangang mangyari, ngunit hindi pa ang wakas. Sapagkat titindig ang bansa laban sa bansa, at ang kaharian laban sa kaharian: at magkakaroon ng mga taggutom, at mga salot, at mga lindol, sa iba’t ibang dako.” Isama rito ang kasing-angkop na mga salita sa Lucas 21:25, 26: “At magkakaroon ng mga tanda sa araw, at sa buwan, at sa mga bituin; at sa lupa ay ang kahirapan ng mga bansa, na may pagkalito; ang dagat at ang mga alon ay uugong; manlulupaypay ang puso ng mga tao dahil sa takot, at dahil sa paghihintay sa mga bagay na darating sa lupa: sapagkat ang mga kapangyarihan ng langit ay mayayanig.”

Malinaw sa konteksto na ito ang mga panlabas na katibayan na malapit na ang mga huling panahon. Hindi nito tiyak na itinatakda kung kailan darating ang Panginoon. Ipinapakita lamang nito na mabilis nang dumarating ang mga araw ng paghihiganti. At walang takot na mahahamon ninuman ang sinuman na magbigay sa atin ng mas mabuting paglalarawan sa ating sariling panahon kaysa sa nasa mga talatang ito, lalo na kung isasaalang-alang kung gaano kaikli ang mga ito.

Pansinin ang mga pangunahing katangian ng dalawang talata:

Una: Maraming Antikristo. Maaaring sabihin na mula pa sa mismong mga araw ng mga apostol ay wala nang panahong hindi nakita ang tandang ito; at madali ko itong inaamin. Ngunit sa isang diwa, ang buong dispensasyong Cristiano ay may tanda ng lahat ng bagay na inihula ng ating Panginoon, sapagkat mula pa sa mga araw ng mga apostol ay namumuhay na ang mga tao sa tinatawag ni Juan na “ang huling oras.” Ang malaking bahagi ng panahon o takbo ng mundo ay natapos na; ang huling oras na lamang ang natitira bago ipasok ang kaharian. Ngunit kahit ganito, nauunawaan natin na ang mga katangian ng panahong ito ay lalong titingkad sa katapusan. At ganyan nga sa kasalukuyang taimtim na sandali. Nakaririnig tayo ng mga antikristo saanman, at ang mga nalinlang nila ay masasabi ngang lehiyon! Sa lahat ng lupain ay matatagpuan ang mga huwad na Cristong ito. Sa Amerika ay nasaksihan natin ang “mga kapangyarihan at mga tanda at mga kasinungalingang kababalaghan” na kaugnay ng sistemang maling tinatawag na Christian Science, na nagpipitagan sa babaeng nagtatag nito bilang ang ikalawang pagdating ni Cristo, at itinuturing ang huwad nitong pilosopiya na siyang ipinangakong Mang-aaliw, sa gayon ay namumusong laban sa

Espiritu Santo. May mga mas maliliit na ilaw na kumislap at nagliyab, saka namatay, at nag-iwan ng maraming nabigong nalinlang, gaya ni Dowie, ang huwad na propeta ng Chicago; ni Sanford, ang Elias ng New England; ni Dr. Teed, ang Koresh; at ng iba pang napakarami upang banggitin; at habang sila'y lumilipas, may ibang mga magdaraya na pumapalit sa kanila, sapagkat mas gugustuhin pa ng tao na maniwala sa anumang kasinungalingan kaysa sa katotohanan ng Diyos.

Nang maglibot sa Amerika at Europa ang Persianong antikristo na si Abbas Effendi, o Abdul Bahai, tinanggap siya bilang tagapagpauna ng pandaigdigang kapayapaan at pinahintulutang ipangaral ang kanyang propaganda mula sa mga “Cristianong” pulpito. At bagaman, gaya ng ibang nagpapanggap bago siya, ay pumanaw na siya, marami pa rin ang kanyang mga tagasunod sa isang lupaing puno ng Biblia, at umaasa silang sa pagpapalaganap ng kanyang mga prinsipyo ay maipapasok nila ang isang kalagayang milenyal habang tinatangihan ang krus!

Ilang taon na ang nakararaan, si Mrs. Annie Besant, ang matandang pinuno ng mga Theosophist, ay nagtatag ng Order of the Star of the East, isang sangay ng Theosophy, upang maghintay sa isang dakilang pinuno ng relihiyon, isang bagong pagkakatawang-tao ng Espiritu ng Cristo. Ang bundok ay nagdamdam at nanganak, at ang lumabas ay si Krishnamurti! Gayunman, napakaraming tao na matatalino naman sa ibang bagay ang tumatanggap sa walang-kuwentang mga salita ng walang-kulay na kabataang ito na para bang mismong mga pananalitang kinasihan!

May iba pang mga “darating,” na napakarami upang banggitin, na umaagaw sa isip ng mga tao. Ngunit ang Antikristo, hindi

ang Cristo ng Diyos, ang kanilang hinihintay. Ang Panginoon ng kaluwalhatian, kapag Siya'y muling dumating, ay bababa mula sa langit. Ang huwad na propeta ay manggagaling sa lupa, ipinanganak sa likas na paraan.

Ikalawa: Inihuhula ng Kasulatan ang isang panahon ng matinding kaguluhan at ng digmaan ng magkakababayan bilang katibayan na pumapasok na ang mundo sa “pasimula ng mga kapighatian.” Ilang taon pa lamang ang nakararaan, pinapuri ng mga tao ang kanilang sarili na hindi na raw kailanman muling wawasakin ang mundo ng malalaking digmaan at ng malawakang pagpatay. Lubos na pinaniwalaan na ang kamalayang panlipunan ng uring manggagawa ang magiging dahilan upang hindi na maihagis ang malalaking hukbo laban sa isa't isa. Ang propaganda ng kapayapaan ay nakapagturo na raw nang husto sa mga tao ng lahat ng sibilisadong bansa kaya di magtatagal ay ipagbabawal na ang digmaan. Sa mismong buwan na sumiklab ang malaking digmaan sa Europa noong 1914-1918, ang pahayagan ng Peace Society na inilalathala sa Toronto ay may mahusay na pagkakasulat na artikulo na nagsasabing imposible na ang digmaan, at hindi na kailanman muling mangyayari ang isang malaking digmaang pandaigdig! Ang mga klerigo, na walang malay sa katotohanan ng hula ayon sa ipinahayag sa Kasulatan, at nadala ng maluluwag at liberal na mga sistemang teolohikal ng panahon, ay malakas na nagsasabi ng gayunding walang-lamang pagmamalaki hanggang sa mismong araw na nagsimula ang mapangwasak na patayan.

At ngayong ang madugong digmaan ay napalitan ng bahagyang kapayapaan, ang gayunding mga pananaw na walang pananampalataya ay itinuturo mula sa maraming pulpito.

Gayunman, mula pa nang lagdaan ang kasunduan sa Versailles, ang mga bansa ay nagmamadaling naghahanda para sa “susunod na malaking digmaan,” gumagawa ng mga hukbong-dagat, nagpapalista ng mga sundalo, nag-iimbak ng mga bala, at para saan ang lahat ng ito? Para sa pandaigdigang kapayapaan? Hindi, kundi para sa mga digmaan at mga balita ng mga digmaan sa mga huling araw ng panahong ito, at para sa malaking digmaan ng Armagedon na lalabanan pa sa lupain ng Palestina, kung kailan ang lahat ng bansa ay mahihila sa labanan. Bagaman dapat magpasalamat sa Diyos ang bawat Cristiano sa bahagyang kapayapaang tinatamasa ngayon, dapat tandaan na ito ay pansamantalang tigil-putukan lamang, sapagkat hindi magkakaroon ng pangmatagalang kapayapaan habang tinatanggi si Cristo, at hanggang hindi nawawasak ang lahat ng kapangyarihang Gentil at dumating Siya na may karapatang maghari.

Sa ikatlo at ikaapat na dako ay mababasa natin ang tungkol sa mga taggutom at mga salot, na likas na bunga ng digmaan, na umani ng nakakikilabot na ani mula noong malaking digmaang pandaigdig, bagaman sinisikap ng agham at kasanayan ng mundo na matagumpay na harapin ang mga ito. Maraming matatapang at mararangal na manggagamot at nars ang nagbuwis ng buhay sa napakatinding labanan upang pigilan ang rumaragasang salot, samantalang ang kawanggawa ng mundo ay halos naubos sa pagsisikap na pigilan ang pinsala ng taggutom, at ano pa kaya ang maaaring mangyari sa malapit na hinaharap? Ang itim at maputlang kabayo ng taggutom at salot ay laging sumusunod sa pulang kabayo ng digmaan.

Sa salaysay ni Lucas ay makikita natin ang ikalimang tanda na papalapit na ang wakas, ang mga kalamidad na hindi pa

kailanman nakilala ng mundo. Kung totoo ang mga pangarap ng ebolusyon, matagal na sana nating nalampasan ang panahon ng paghubog sa mundo, ngunit ipinapakita ng mga pangyayari sa mga nakaraang taon na ang mundong ito mismo ay dumaraan sa malalaki at mabibigat na pagbabago, bilang paghahanda sa mga kalagayang inihula para sa panahon ng milenyo. Tiyak na hindi pa kailanman nagkaroon ng napakaraming kakila-kilabot na sakuna sa lupa at dagat gaya mula nang tawagin ng sigaw sa hatinggabi ang pangkat ng mga dalaga upang ihanda ang kanilang mga ilawan. Ang mga lindol, mga dambuhalang alon at mga katulad na pangyayari ay naganap nang nakamamanghang dalas. Kataka-taka bang makita natin ang ikaanim na tanda saanman? “Manlulupaypay ang puso ng mga tao dahil sa takot, at dahil sa paghihintay sa mga bagay na darating sa lupa.” Nayanig ang tiwala. Ang mga bansa ay litong-lito at nalilito. Kahit ang mga pangako ng mga bansa ay nilalabag, at sinisira ang mga pangako. Ang mga tao ay natatakot at nanlulumo, samantalang kamakailan lamang ay masigla pa ang diwa ng pag-asa. Gayunman, sa gitna ng lahat ng ito, hindi kailangang malito o mag-alinlangan ang Cristiano. Ang Salita ng Diyos ay nagbabala na tungkol sa lahat ng ito. Inihula nito nang detalyado ang mga kasalukuyang kalagayan, at ang katuparan ng mga taimtim nitong hula ay lalo lamang dapat magpatibay sa pananampalataya ng mananampalataya habang tumatalikod siya sa lahat ng walang-lamang pagyayabang ng tao patungo sa walang mintis at walang kamaliang Salita ng Diyos.

Ang diwang ito ng kaguluhan na ating binanggit ay lalo nang makikita sa maigting na ugnayan ng puhunan at paggawa. Sa kabila ng maliwanag na hangarin ng maraming makabagong pinuno ng industriya na pabutihin ang kalagayan ng kanilang

mga empleyado, at isagawa ang tinawag ng isang manunulat kamakailan na “ang ginintuang tuntunin sa negosyo,” ang puhunan at paggawa ay nananatili pa ring tahasang magkaaway; at ang mga suliraning pang-ekonomiya na kasangkot dito ay tila hindi mas malapit sa isang mapayapa at kasiya-siyang lunas kaysa noong mga araw nang isulat ni apostol Santiago ang kanyang lubhang praktikal na sulat.

Sa sulat na iyon ay may isang talata na, bagaman walang alinlangang tuwirang tumutukoy sa mga kalagayang umiiral noon, ay isinalita sa pamamagitan ng pagkasi ng Espiritu Santo sa paraang malinaw na naglalarawan sa mga kalagayan sa industriya sa katapusan ng panahon. Hindi ito gaanong lantad sa pahina ng Authorized Version gaya ng sa Revision, o sa alinmang maingat na salin. Ang maliwanag na maling pagsasalin ng isang pang-ukol ang dahilan nito sa King James Version. Ang pang-ukol na ito, na wastong isinalin sa mga mas bagong bersyon, ay nagbibigay ng saganang liwanag sa buong talata. Ito ang salitang isinalin na “for” sa naunang salin at “in” sa mga sumunod, na makikita sa huling pangungusap ng Santiago 5: 3. Basahin ang buong talata:

“Ngayon nga, kayong mayayaman, magsiiyak kayo at magsitaghoy dahil sa mga kahirapang darating sa inyo. Ang inyong kayamanan ay nabulok na, at ang inyong mga damit ay kinain na ng tanga. Ang inyong ginto at pilak ay kinalawang na; at ang kalawang nila ay magiging saksi laban sa inyo, at kakainin ang inyong laman na gaya ng apoy. Kayo’y nagtipon ng kayamanan sa *mga huling araw*.” Pansinin ang itinamang pang-ukol, at tingnan kung saan sa takbo ng panahon nito inilalagay ang ganap na katuparan ng bagay na lubhang taimtim na sinasabi ng Espiritu Santo. Nagpapatuloy ang talata: “Narito,

ang upa ng mga manggagawang gumapas sa inyong mga bukid, na inyong ipinagkait nang may pandaraya, ay sumisigaw; at ang mga daing ng mga gumapas ay umabot sa mga pakinig ng Panginoon ng mga hukbo. Kayo'y namuhay sa karangyaan sa lupa, at naging mapagpalayaw; pinataba ninyo ang inyong mga puso [na gaya] sa araw ng patayan. Hinatulan ninyo, pinatay ninyo ang matuwid; hindi siya lumalaban sa inyo. Kaya't magtiyaga kayo, mga kapatid, hanggang sa pagdating ng Panginoon. Narito, hinihintay ng magsasaka ang mahalagang bunga ng lupa, at matiyaga niya itong hinihintay, hanggang sa matanggap nito ang maaga at huling ulan. Magtiyaga rin kayo; patatagin ninyo ang inyong mga puso, sapagkat malapit na ang pagdating ng Panginoon" (kab. 5:1-8, 1911 Version).

Gaya ng isang dalubhasang kamay, sa ilang matatapang na guhit ay inilarawan ng apostol ang panahong kinabubuhayan natin. Sa isang panig, ang mapagmataas na kayamanan; sa kabila, ang dumudurog na karalitaan; sa isang panig, ang mapanlibak na pagwawalang-bahala; sa kabila, ang galit na pagkadismaya. Sa isang panig, ang walang-habas na pag-aaksaya; sa kabila, ang mapait na pangangailangan. Ang ganitong mga pagkakaiba ay laging karaniwan sa malungkot na kasaysayan ng mundong ito, ngunit hindi pa kailanman naging ganito katingkad gaya ngayon, kung kailan ang mayayaman ay lalong yumayaman at ang mahihirap ay lalong naghihirap, at ang malaking bangin sa pagitan ng dalawang uri ay patuloy na lumalawak. Ang panahon natin ay tinawag, at may dahilan, na panahon ng mga milyonaryo. Kung ang ating mga lolo ay may ilang libong halaga, itinuturing na silang maykaya. Ngayon, may mga taong may hawak na mga securities na umaabot sa milyon-milyon, at kahit isang bilyong salapi ay maaaring maipon ng iisang tao. Ipinapakita ng estadistika na ang

malaking bahagi ng kayamanan ng mundo ay nasa ilalim ng utos ng isang maliit na pangkat ng mapagmataas na mga plutokrata, na sa kanilang pagsasabwatan ay kayang kontrolin ang mga yaman ng mga bansa, at magpasimula o pumigil sa mga krisis sa pananalapi ayon sa kanilang kagustuhan. Isa itong kalagayang hindi pa kailanman nakilala, at sinasabi nito sa atin nang may lubos na katiyakan na tayo ay nasa mga huling araw na.

Huwag sana akong mapagkamalan sa aking isinulat. Hindi kasalanan ang maging mayaman, at hindi rin kailangang masamang tao ang isang lalaki dahil may kakayahan siyang makapag-ipon ng malaking kayamanan. Ngunit ang kayamanan ay isang pangangasiwa, at “kinakailangan sa mga katiwala na ang tao ay masumpungang tapat.” Ang pinagkatiwalaan ng kayamanan ay mananagot sa Diyos sa paraan ng paggamit niya rito. Ang makasariling pagtatago nito ay hahatulan Niya nang walang awa. Inaakusahan ni Santiago ang mayayaman dahil sa kanilang kasakiman at pagpapalayaw sa sarili. Nakalimutan nila ang salitang, “Ang umiibig sa pilak ay hindi masisiyahan sa pilak; ni ang umiibig sa kasaganaan sa pakinabang; ito man ay walang kabuluhan” (Eclesiastes 5:10). Namumuhay sila na para bang wala silang pananagutan sa sinumang mas mataas na kapangyarihan, at sabik na sinisikap bigyang-kasiyahan ang bawat pita. Ang kanilang inimbak na kayamanan, nabubulok, kinakain ng tanga, at kinakalawang, ay saksi sa kanilang hamak na pagkamakasarili. At ang tumpok ng kayamanang ito ay malaki sanang nabawasan kung naging makatarungan lamang sila sa mga manggagawang sa bunga ng kanilang pagpapagal sila nagpapataba. Ang mga inaapi nang ganito ay madalas nakadamang tila nakalimot na ang Diyos, at sa kanilang kawalan ng pag-asa ay madalas pa nilang ikinaila ang Kanyang

mismong pag-iral. Ngunit “kapag Siya’y nag-uusisa tungkol sa dugo ay hindi Niya nalilimutan ang daing ng mga mapagpakumbaba.” Siya ay naging tahimik ngunit hindi manhid na saksi sa kawalang-katarungan, sa kalupitan, at sa mapagmataas na kapalaluan ng mga mayamang walang Diyos. Napansin Niya ang bawat luha, pinakinggan ang bawat buntong-hininga, narinig ang bawat daing ng pang-aapi mula sa nagdurusang puso ng mga inaapi na ang mga karapatan ay walang awang binalewala ng mga dapat sana’y naging kasangkapan ng Diyos para sa kanilang proteksiyon at pagpapala. Ang gayunding diwa na umapi nang ganito sa mga dukha at nangangailangan ay siya ring diwang humatol at pumatay sa Matuwid. Aabot ito sa ganap na bunga sa mga huling araw. Hahatulan ito nang walang awa kapag bumangon na ang Panginoon upang ipagtanggol ang usapin ng mga nagdurusa.

Ngunit ano ang dapat na saloobin ng Cristiano sa mga kalagayang gaya ng inilarawan dito? Dapat ba siyang makiisa sa mga unyon ng manggagawa at sa iba’t ibang samahang pang-industriya, na karaniwang binubuo ng mga taong walang Cristo na nagkasala ng karahasan at maging ng pagpatay, upang pigilan ang kasakiman at ang paniniil ng mga walang-kaluluwang korporasyon at kapitalistang nananamantala sa uring manggagawa? Dapat ba niyang labanan ng dahas ang paniniil, ng boykot ang pang-aapi, at ng welga ang kapalaluan ng mga amo? Hinding-hindi. Ang kanyang landas ay malinaw at tiyak na itinaturo sa mga talatang 7 hanggang 12. “Malapit na ang pagdating ng Panginoon.” Hanggang sa panahong iyon, ang mananampalataya ay pinapayuhang magtiyaga at magtiwala sa buhay na Diyos. Hindi siya dapat madala ng diwa ng panahon. Ang mga reklamo, sama ng loob at masasakit na pananalita ay

hindi dapat manggaling sa kanya na pumapanig sa isang tinanggihang Cristo at naghihintay sa Kanyang pagbabalik mula sa langit. Noong una, kinailangan ding matutunan ng mga propeta ang aral na ito ng pagtitiyaga, nagdurusa alang-alang sa katuwiran, ipinagkakatiwala ang kanilang usapin sa Panginoon, at laging napapatunayan ang Kanyang katapatan sa kabila ng lahat ng kawalang-katapatan ng tao. At ang mga nagtiis nang ganito ay itinuturing nating mapalad, gaya ni Job na lingkod ng Panginoon, na ang pagtitiyaga ay naging tanyag na kawikaan, at sa huling bahagi ng kanyang kasaysayan ay nakikita natin “ang wakas na mula sa Panginoon” at natitiyak natin na Siya ay lubhang mahabagin at puspos ng magiliw na awa.

Hanggang sa Kanyang pagdating, kayang-kaya ng Cristiano na tumabi sa magulo at umaalimbukay na mga kilusan ng panahon; at, ipinagkakatiwala ang kanyang usapin sa Panginoon nang may tahimik na puso, hahayaan niyang ang mga bibinga ng lupa ay makipagtalo sa mga bibinga ng lupa, sapagkat alam niyang sinabi ng Diyos, “Aking ibabagsak, ibabagsak, IBABAGSAK ito, hanggang sa dumating SIYA na may karapatang maghari.” Na ang masayang araw na iyon ay napakalapit na ngayon ay sapat nang malinaw na mapatunayan ng mga kalagayang ating tinalakay.

Ngunit may isa pang hanay ng katibayan, na may kinalaman lalo na sa bansang Israel, na dapat nating tingnan ngayon, at siyang pag-uukulan natin ng pansin sa susunod na kabanata.

Ikatlong Bahagi: Katibayan Mula sa Kasaysayan at Kasalukuyang Kalagayan ng Israel na Nagtuturo sa Mabilis na Pagwawakas ng Panahong Ito

Kung ang mga katibayang ating tinitingnan ay nagpapakita na malapit nang matapos ang kasaysayan ng Iglesia ng Diyos dito sa lupa, at na ang mga kaharian ng mga Gentil ay kailangan nang isuko sa lalong madaling panahon ang kanilang hawak na kapangyarihan sa Kanya na maghahari bilang Hari ng mga hari at Panginoon ng mga panginoon, ang katibayang ibinibigay ng nakaraan at kasalukuyang kalagayan ng Israel ay lalo pang nakagugulat. Sinabi ng Panginoong Jesus sa Kanyang mga alagad na sabik na nagtatanong, sa dakilang hulang pananalitang iyon na bahagya na nating napag-usapan, “Ngayon ay pag-aralan ninyo ang talinghaga ng puno ng igos: Kapag malambot na ang kanyang sanga, at umuusbong na ang mga dahon, nalalaman ninyo na malapit na ang tag-araw; gayundin naman kayo, kapag nakita ninyo ang lahat ng mga bagay na ito, alamin ninyo na Siya’y malapit na, nasa mga pintuan na” (Mateo 24: 32, 33). At sa katapat na talata sa Lucas, sinasabi sa atin, “At sinabi Niya sa kanila ang isang talinghaga: Masdan ninyo ang puno ng igos at ang lahat ng mga punong kahoy; kapag nagsisiusbong na ang mga ito, nakikita ninyo at nalalaman ninyo sa inyong sarili na malapit na ang tag-araw. Gayundin naman kayo, kapag nakita ninyong nangyayari ang mga bagay na ito, alamin ninyo na malapit na ang kaharian ng Diyos” (Lucas 21:29-31). Ang Marcos 13:28, 29 ay halos kapareho ng nasa Mateo.

Ngayon, bakit kaya ang ating Panginoon ay nagtuturo ng tanging pansin sa puno ng igos? Hindi ba dahil ito ang natatanging sagisag ng Juda, na inihalintulad sa “isang puno ng igos na nakatanim sa ubasan”? Tingnan ang Lucas 13:6-10. “Ang ubasan ng Panginoon ng mga hukbo ay ang sambahayan ng Israel,” gaya ng inilalarawan sa Isaias 5:1-7. Dahil sa kanilang kasalanan, binunot ng Panginoon ang mga puno ng ubas ng lahat ng labindalawang lipi at iniwang tiwangwang ang Kanyang ubasan. Pagkatapos ng pagkabihag sa Babilonia, itinanim ang Juda bilang isang puno ng igos sa ubasang tiwangwang na. Si Cristo mismo ang nag-alaga sa punong ito ng igos sa loob ng tatlong taon ng Kanyang ministeryo. Dumating Siya na naghahanap ng bunga, ngunit wala Siyang nakita. Nang ito’y lumabas na talagang kalagayan na nito, at “walang anuman kundi mga dahon” ang natagpuan, ang puno ng igos ay napasailalim sa sumpa, at natuyo mula sa ugat. Ngunit sa mga huling araw, ang puno ng igos ng Juda ay muling mabubuhay, uusbong ang mga dahon at mamumunga. Kapag napansin na ang muling pagsibol na ito, malapit na ang wakas. Ito ang malinaw na turo ng Panginoon sa “talinghaga ng puno ng igos.” Kapag tiningnan natin ang bansang Judio ngayon, sino ang hindi makakakita ng mga dahon at bunga na kapwa sumisibol mula sa punong napakatagal nang tuyo? Ang Judaismo ay nakararanas ng muling paggising ng diwang makabayan, at, gaya ng hindi pa nangyari mula noong panahon ng mga apostol, ang mga Judio ay bumabaling sa kanilang puso sa Panginoong minsan nilang itinakwil.

Ang muling paggising ng bansa ay maihahalintulad sa luntiang mga dahon. Ang espirituwal na paggising naman ang mas tumutugma sa bungang namumuo.

Tingnan muna natin ang mga “dahon.” Sa loob ng maraming siglo, ang kasaysayan ng mga Judio ay naging patunay ng hula. Ang Israel, na nakakalat at hinubaran, ay naging mga itinakwil sa lahat ng bansa; isang bayang hinahamak at nilalait; gayunman ay pinagmumulan ng inggit ng kanilang mga kapitbahay na Gentil, at ng isang uri rin ng paghanga na may halong takot. May kung anong bagay sa hindi namamatay na bayang Judio na hindi maunawaan ng mga bansa. Ang Judio ay hindi nakikihalo kaninuman, ngunit naroroon siya saanman. Siya ang tunay na “taong may itinakdang kapalaran,” sapagkat kinakatawan niya ang lahing iyon, o “salinlahing” iyon, na hindi lilipas hanggang sa matupad ang lahat ng mga bagay na ito.

Inuusig at inaapi, totoo pa rin ngayon, gaya noong panahon sa Ehipto, na “habang lalo nilang pinahihirapan sila, lalo naman silang dumarami at lumalago.” Gayunman, bagaman lihim na iniingatan ng Judio ang pag-asa sa isang darating na Mesiyas at sa pagbabalik sa Palestina, sa loob ng maraming siglo ay tila lubusang nadurog ang kanyang diwang makabayan, at nawalan siya ng pagkakaisa na siya lamang makatitiyak sa katatagan ng alinmang bansa. Ngunit kahit sa pinakakaawa-awa niyang kalagayan, kailanman ay hindi nakisanib ang Judio sa mga bayang kanyang pinaglalagalan. Ang mga tao mula sa ibang lupain na naging mamamayan ng ibang bansa ay tinatawag nating German-American, o Anglo-American, o Scotch-Canadian, at iba pa. Ngunit hindi natin sinasabing Judiong-Briton, o Judiong-Amerikano, o Judiong-Aleman, at iba pa. Sa halip, kilala natin sila bilang mga Amerikanong Judio, Ingles na Judio, Rusong Judio, at iba pa. Saanman sila ipinanganak, sila ay mga *Judio*, at Judio lamang.

Pinag-alab nang kahanga-hanga ng nakaraang siglo ang damdaming makabayang ito, at nagbunga ito ng pagsilang ng pandaigdigang kilusang Zionista, na hayagang naglalayon na makabalik ang mga Judio bilang isang bansa sa Palestina, makuhang muli ang kanilang sinaunang mana, at maitatag ang isang malayang Estadong Judio—marahil ay isang protektorado, sa ilalim ng pag-iingat ng isa o higit pa sa mga dakilang kapangyarihan ng daigdig.

Nailagay ba sa panganib ng kamakailang kakila-kilabot na digmaan sa Europa ang mga planong ito, o pinanghinaan ba nito ng loob ang Judio? Ang kasabay bang panahon ng matinding paghihirap sa Palestina ay nagpamukhang kahangalan at walang saysay ang ganitong balak? Hindi kailanman. Higit kailanman, lumitaw ang diwang Judio. Higit kailanman, nadama ng mga Judio na kailangan nilang magtatag ng isang bansang Hebreo.

Sa panahon ng kakila-kilabot na digmaang pandaigdig, may mga Judiong nakikipaglaban sa hanay ng lahat ng malalaking hukbong magkakalaban. Lubha silang nagdusa alinmang panig ang manalo, at mula nang malagdaan ang kasunduang pangkapayapaan ay nagtiis sila ng di-mailarawang kakila-kilabot na pag-uusig, taggutom at salot sa maraming bahagi ng Europa. Habang nananatili ang kasalukuyang kalagayan, ang Judio ay para bang naiipit sa pagitan ng pang-ibabaw at pang-ilalim na gilingang bato. Ayaw na niyang masumpungang muli sa ganitong kalagayan. Upang maiwasan ito, isa lamang ang nakikita niyang paraan; iyon ay ang maging isang malayang bansang muli.

At ang digmaan mismo ang nagbukas ng daan para sa mga unang malalaking hakbang tungo sa katuparan ng kanilang

pangarap bilang bansa. Ginarantiyahan ng Balfour declaration ang isang tahanan sa Palestina para sa Israel bilang kapalit ng katapatan ng mga Judio sa mga Allies sa kanilang pakikipaglaban sa Alemanya. Ang matagumpay na kinalabasan ng dakilang kampanya ni Heneral Allenby, na ngayon ay Lord Allenby na, ang nagpangyari na matupad ang pangakong ito. Ang British mandate sa Banal na Lupain ay nagbukas ng pinto upang muling manirahan ang “bayang palaging naglalakbay” sa kanilang sinaunang mana. Sa kabila ng pagsalungat ng mga Arabe at ng Simbahang Romano Katoliko, mabilis na napapasakamay ng Judio ang lupain. Nagsisibangon ang mga kolonya at lungsod ng mga Judio sa mga dating tiwangwang na lugar, at ang mga Kasulatan ay literal na natutupad sa paraang nakamamangha sa sinumang hindi nakauunawa sa banal na plano ng Diyos. Ang lupain ay tinataniman ng “mga ibang supling,” gaya ng ipinahayag ni Isaias, at muli ang Palestina ay nagiging lupain ng mga ubasan at olibuhan at isang bayan ng mga tahananang Judio. Ang nakaraang sampung taon ay nakasaksi ng kahanga-hangang mga pag-unlad. Kung ano ang inilalaan ng malapit na hinaharap, walang taong makapagsasabi. Ang pagtatatag ng mga paaralang Hebreo, ang muling pagbuhay sa sinaunang wika, ang pagbubukas ng dakilang Unibersidad na Hebreo sa Bundok ng mga Olibo ay mga pasimula ng isang kahanga-hangang muling pagsilang ng mga Hebreo. Libu-libong Judio ang bumabalik taun-taon, at sa kabila ng ilang kahirapan at mabibigat na kalagayang pangkabuhayan, na inaasahan naman sa ganitong kilusan, patuloy na dumarami ang populasyong Judio, at unti-unting napapasakanila ang lupain.

Ang lahat ng ito ay inihula na. Ang mga Judio ay titipuning muli sa kanilang sariling lupain habang hindi pa sumasampalataya,

sa tulong ng isang dakilang kapangyarihang pandagat (tingnan ang Isaias 18), at bibigyan ng lugar sa mga sanggunian ng mga bansa. Sa harap mismo ng ating mga mata, nakikita nating ang lahat ay patungo sa katuparang ito. Ang puno ng igos ay nag-uusbong na ng kanyang mga dahon. Ang katas ng buhay ng bansa, kung maaari kong sabihin nang ganito, ay muling lumilitaw sa dating tuyo at tiwangwang na puno ng Juda. At ito ang tiyak na palatandaan na ang panahon ng paghahari ng mga Gentil ay mabilis nang lumalapit sa wakas.

Dumadaloy ang salapi sa mga kaban ng mga samahang Zionista. Ang mga maimpluwensiyang Judio na dati'y walang pakialam, dahil karamihan sa kanila ay agnostiko at tumatanggi sa sarili nilang mga Kasulatan, ay nagbibigay na ngayon ng kanilang pagsang-ayon at tulong sa isang balak na dati'y itinuturing nilang pangarap lamang at kahangalan. Ang damdaming makabayan ang kumilos kung saan walang anumang damdaming panrelihiyon. At sa gayon, ang mga taong hindi naniniwala sa mga propeta ay tumutupad sa kanilang mga hula nang hindi nila namamalayan.

At ngayon ay nais kong idiin ang taimtim na katotohanang ipinapataw sa atin ng lahat ng ito. Ang pagdating ng Panginoon ay tiyak na napakalapit na, sapagkat ang mga hula ng Kasulatan ay hindi nagbibigay sa atin ng anumang dahilan upang maniwala na ang ganitong kalagayan na inilarawan natin sa itaas ay mangyayari *habang ang Iglesia ay nasa lupa pa*. Ngunit mabilis na lumilipas ang panahon, at mabilis na isinasagawa ang mga paghahanda para sa huling muling pagtitipon ng Israel at sa kanilang pagkakatatag sa kanilang sariling lupain *pagkaalis ng Iglesia*. At ang Iglesia ay aagawin mula sa tanawing ito sa pagdating ng Panginoon sa alapaap;

kaya nga napakataimtim ng tanda ng luntiang mga dahon! Ang Sigaw sa Hatinggabi ay lalong lumalakas sa bawat araw na lumilipas!

*“Ihanda ang inyong ilawan, maging handa kayo,
Pagkat malapit na ang Kasintahang lalaki.”*

Ibaling naman natin ngayon ang ating pansin sa malinaw na bunga para sa Diyos mula sa mga Judio, na napakatagal nang bulag at walang pakialam sa liwanag ng Ebanghelyo.

At una, nais naming linawin na hindi namin binabalewala ang katotohanang sa buong mga siglo ng panahong Cristiano ay laging may natirang mga hinirang ayon sa biyaya, at sa bawat panahon ay may ilang iniligtas ang Diyos na bumaling nang may pagsisisi sa Mesiyas na kinasuklaman ng kanilang mga ninuno. Ngunit nakalulungkot na kakaunti ang mga ganitong pagbabalik-loob, at ang malaking bahagi ng bansa ay laging nanatili sa sinadya at hatol na pagkabulag. Ganito pa rin ang kalagayan, kailangan nating aminin nang tapat; ngunit naniniwala kaming masasabi nang may katiyakan na mas marami ang mga Judiong Cristiano sa mundo ngayon kaysa alinmang panahon mula noong mga pinakaunang siglo ng kasaysayan ng Iglesia. Ang nakaraang isandaang taon ay naging mga taon ng biyaya para sa bulag na bansa sa isang napakalinaw na paraan—tingnan na lamang ang paggising ng Iglesia ng Diyos sa pangkalahatan sa kanyang pananagutan na ibigay ang Ebanghelyo sa Judio, na sa pamamagitan niya unang ibinigay ang mga Kasulatan sa mga Gentil.

Sa kahihiyang ng Sangkakristiyanuhan, dapat sabihin na ang pakikitungo nito sa Judio noong mga nakaraang siglo, at sa maraming lugar hanggang ngayon, ay lubhang *hindi* katulad ni

Cristo, at lubos na salungat sa diwa ng pamamagitan ng Tagapagligtas sa krus, “Ama, patawarin Mo sila, sapagkat hindi nila nalalaman ang kanilang ginagawa.” Madalas ay ipinagpapalagay na ang paggawa para sa pagbabalik-loob ng Israel ay sayang na pagod lamang, dahil sa pagkabulag na tinutukoy sa Roma 11; ngunit karaniwang nakaligtaan na ang pagkabulag ay hindi lubusan, kundi “bahagya lamang.”

Sa mga huling araw na ito, napagtanto ng Cristiano ang kanyang utang sa Judio sa paraang dati niyang nakaligtaan, at nagsikap sila sa pamamagitan ng pananalita at ng panulat na dalhin ang Ebanghelyo sa bayang ito na matagal nang pinababayaan; mga pagsisikap na minabuti ng Diyos sa Kanyang biyaya na pagpalain sa kahanga-hangang paraan. Mula noong panahong sinimulan sa Hungary ang isa sa mga unang makabagong misyon sa mga Judio, noong kalagitnaan ng nakaraang siglo, hanggang sa kasalukuyan, ang ganitong gawain ay lalong nakilala, at humihingi ng tulong at may-panalanging malasakit ng mga nakakikilala sa Panginoon. Marami, napakaraming pagkakamali at kapalpakan; ginamit ng mga taong walang prinsipyo ang ganitong gawain bilang paraan upang itaas at payamanin ang kanilang sarili, at sa gayon ay nadungisan ang pangalan ng Panginoon. Ngunit, sa kasamaang palad, aling uri ng gawaing misyonero ang nakaligtas sa ganitong dungis? “Ang masasamang tao at ang mga manlilinlang” ay dumami sa lahat ng uri ng tinatawag na paglilingkod Cristiano; ngunit ang malungkot na katotohanang ito ay hindi nagpapawalang-bisa sa tunay na mula sa Diyos. Kaya pinupuri namin Siya dahil sa debosyon ng maraming tapat na umiibig sa Israel, na nagpagal para sa pagbabalik-loob ng pinababayaang Judio.

At ano ang naging bunga? Ang walang hanggan lamang ang magpapakilala ng buong ani; ngunit hindi lamang daan-daan, kundi libu-libo, mula sa Israel ayon sa laman, ang bumaling na sa Panginoon, na nagpapakitang lumilipas na ang bahagyang pagkabulag. Kabilang sa mga ito ang maraming tanyag na pangalan—ang ilan ay kasama na ngayon ng Panginoon, ang iba ay patuloy pang naglilingkod sa Kanya dito sa lupa. Sino ang makasusukat sa halaga para sa Iglesya ng Diyos ng isang Edersheim, isang David Baron, isang Adolph Saphir, isang Joseph Rabinowitz, at ng napakarami pang iba, na ang buhay at mga pagpapagal ay may halimuyak ni Cristo? At maidaragdag pa sa kanila ang napakaraming mababang-loob at di-kilala sa lupa na naakay upang may kagalakang kilalanin ang karapatan ng Panginoong Jesus, at magtiis ng kahihyan at pagkatakwil alang-alang sa Kanyang pangalan.

“Hindi si Barabas, kundi *ang Taong ito!*” sigaw ng isang Judiong naghihingalo; at sa paggawa niya nito, binaligtad niya ang hatol ng kanyang bansa, at ipinahayag niya ang kanyang sarili na nasa panig ng matagal nang itinakwil na Tagapagligtas. At hindi siya nag-iisa, sapagkat ang kanyang mga kapatid na lalaki at babae sa pananampalataya mula sa Israel ay napakarami na ngayon. Tinatayang sa unang sampung taon pagkatapos ng World War, mahigit 200,000 Judio ang nagpahayag ng pananampalatayang Cristiano. Marami sa kanila ang tunay na ipinanganak na muli at masigasig na nagsisikap na maabot ang iba.

Habang inaalala ito, tandaan natin na inihuhula ng Espiritu Santo na lilipas ang pagkabulag kapag pumasok na ang kabuuan ng mga Gentil. Kung ngayon pa lamang ay nalalaglag na ang mga kaliskis mula sa mga mata ng maraming Judio,

hindi ba nito ipinahahayag na halos tapos na ang mga panahon ng mga Gentil, at na “ang kabuuan ng mga Gentil” ay malapit nang pumasok? Ang “*mga panahon* ng mga Gentil” ay hindi matatapos hangga’t hindi dumarating ang Mesiyas upang itatag ang Kanyang trono sa Jerusalem; ngunit ang *kabuuan* ng mga Gentil ay papasok sa pagbabalik ng ating Panginoon para sa Kanyang Iglesya.

Sa pagitan ng dalawang ito ay darating ang kakila-kilabot na panahon ng kabagabagan ni Jacob, “ang malaking kapighatian,” na doon napakabilis na patungo ang mga pangyayari. Ang *mga panahon* ng mga Gentil ay hindi matatapos hangga’t ang Jerusalem ay hindi nailalaya sa pang-aapi ng mga Gentil at nagiging lungsod ng Dakilang Hari. Ngunit *ang kabuuan* ng mga Gentil ay maaaring pumasok bago pa maibaba ng aking mambabasa ang babasahing ito; sapagkat mangyayari ito kapag ang mga sangang hindi sumasampalataya ay pinutol mula sa punong olibo ng pribilehiyo, at iyon ay kapag ang mga tunay na mananampalataya ay inagaw na upang makasama ng Panginoon magpakailanman. Kung ang napakahalagang pangyayaring ito ay maganap bago pa mabitawan ng iyong kamay ang babasahing ito, aking di-kilalang mambabasa, itinatanong ko sa iyo nang may kabaitan, ngunit nang buong taimtim, ano ang magiging kahulugan nito para sa iyo?

Hindi ka magiging handa sa Kanyang ikalawang pagdating malibang ikaw ay naligtas sa pamamagitan ng makapangyarihang gawaing Kanyang tinapos sa Kanyang unang pagdating. Nasusulat, “Si Cristo ay minsang inihandog upang pasanin ang mga kasalanan ng marami, at sa mga naghihintay sa Kanya ay pakikita Siya sa ikalawang pagkakataon na hiwalay sa kasalanan, para sa kaligtasan”

(Hebreo 9: 28). Walang naghihintay sa Kanya maliban sa mga nagpapahalaga sa Kanyang gawaing pagtubos at natubos na para sa Diyos sa pamamagitan ng Kanyang napakamahalagang dugo. Kabilang ka ba sa kanila? Kung hindi, buong taimtim kitang nakikiusap, timbangin mong mabuti ang Sigaw sa Hatinggabi:

*“Narito, dumarating na ang Kasintahang lalaki;
Lumabas kayo upang salubungin siya!”*

—H. A. I.

Mga Tala

1. Ang mambabasang nais pang magsaliksik ay pinapayuhang basahin ang “The Prophetic History of the Church,” ni F. W. Grant, 35 cts. Mula rin sa parehong mga tagapaglathala.

Sa Diyos ang lahat ng kaluwalhatian.